

વાર્ષિક અહવાલ ૨૦૧૮-૧૯

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांचा

दिनांक १ एप्रिल, २०१८ ते दिनांक ३१ मार्च, २०१९

या वित्तीय वर्षाचा वार्षिक अहवाल

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशील	पृष्ठ क्रमांक	
		पासून	ते
१.	वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना	३	३
२	संचालकांचा अहवाल व जोडपत्रे	४	१३
३.	भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षकांचा अहवाल	१४	१५
४.	स्वतंत्र लेखापरीक्षकांचा अहवाल	१६	२४
५	दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाचे ताळेबंद, नफा / तोटा पत्रक, रोख प्रवाह आणि वित्तीय विवरणाचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां	२५	४७

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

शाखा कार्यालय - तिसरा मजला, अपीजय हाऊस, दिनशॉ वाचा रोड, के. सी. कॉलेजजवळ, चर्चगेट, मुंबई -

४०० ०२०

हुतात्मा राजगुरु चौक, मॅडम कामा मार्ग मुंबई ४०००३२

सिन - U७४९९९MH२०१६SGC२८६५९१

वार्षिक सर्वसाधारण सभेची नोटीस

संदर्भ AGM/ २०१८-१९/१

दिनांक २२/७/२१

प्रति,

सर्व भागधारक,

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

रूम नं ५१४, ५ वा मजला, मंत्रालय संलग्नक, (अनेक्स बिल्डिंग)

हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय

मुंबई - ४०० ०३२

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या सभासदांची (पूर्वी तहकूब झालेली) तिसरी - वार्षिक सर्वसाधारण सभा दिनांक २५/८/२१ रोजी सकाळी ठीक ११.३० वाजता ५१४, ५ वा मजला, मंत्रालय संलग्नक, हुतात्मा राजगुरु चौक, मॅडम कामा मार्ग मुंबई ४०००३२ येथे महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या नोंदणीकृत कार्यालयामध्ये खालील विषयाचा विचार विनिमय करण्यासाठी आयोजित केली आहे

- १) ३१/३/ २०१९ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षातील महामंडळाचे लेखापरीक्षण केलेले ताळेबंद, नफा आणि तोटा विवरणपत्रांसह, वित्तीय विवरणपत्रे, त्याच्या टिपण्या, सूची व त्यावरील वैधानिक लेखापरीक्षक यांचा अहवाल आणि भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक (C&AG) यांनी केलेल्या टिपण्या, आणि संचालक मंडळाचा अहवाल प्राप्त करणे, विचारात घेणे आणि स्वीकारणे.

संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार

(संचालक)

टीप:- ज्या सभासदांना सभेस हजर राहण्याचा आणि मतदान करण्याचा अधिकार आहे अशा सभासदांना त्यांच्या वतीने हजर राहण्यासाठी आणि मतदान करण्यासाठी प्रतिनिधी नेमण्याचा अधिकार आहे. असा प्रतिनिधी महामंडळाचा सभासद असलाच पाहिजे असे नाही

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

नोंदणीकृत कार्यालय - ५१४, ५वा मजला, मंत्रालय संलग्नक,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मॅडम कामा मार्ग मुंबई ४०००३२

सिन - U७४९९९MH२०१६SGC२८६५९१

संचालकांचा अहवाल

प्रति,

सदस्य,

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

तुमच्या संचालक मंडळास तुमच्या कंपनीचा ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाची लेखापरीक्षण केलेली वित्तीय विवरणे आणि तिसरा संचालकाचा अहवाल सादर करताना आनंद होत आहे.

१. व्यवसायाचा आढावा -

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित (महाआयटी) ही कंपनी कायदा, २०१३ अंतर्गत गठित केलेली कंपनी आहे. ही कंपनी ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये गठित झाली असून ती संपूर्णपणे महाराष्ट्र शासनाच्या मालकीची कंपनी आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान विभागाच्या शासकीय निर्णयाच्या दिनांक ०९.०८.२०१६ नुसार महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळाला अधिकार खालील प्रदान केले आहेत. (i) महाराष्ट्र शासनाच्या विविध विभागांसाठी विविध माहिती तंत्रज्ञान / माहिती तंत्रज्ञान सक्षम सेवा (Information Technology Enabled Services - ITES), स्मार्ट सिटी, आयओटी सोल्युशन्स, संगणक आपत्कालीन प्रतिसाद पथक (CERT) महाराष्ट्र आणि सुरक्षा ऑपरेशन सेंटर (SOC), भौगोलिक माहिती प्रणाली (Geographic Information System - GIS), सॉफ्टवेअर डेव्हलपमेंट, आयटी हार्डवेअर, नेटवर्किंग आणि कनेक्टिव्हिटी, क्लाउड सर्विसेस, एसएमएस, पेमेंट गेटवे इत्यादी प्रकल्प अंमलात आणणे, त्यांचे व्यवस्थापन करणे, त्यांची देखरेख करणे. (ii) विशेष हेतू वाहन (एसपीव्ही) म्हणून महाराष्ट्र शासनातर्फे गठित केलेल्या प्रकल्प कंपन्यांची धारक कंपनी म्हणून काम करणे जसे भारत नेट, स्मार्ट सिटी इत्यादी; (iii) संगणक आणि त्याबरोबरील अन्य भाग (पेरिफेरल्स), माहिती तंत्रज्ञानाशी संबंधित सेवा पुरवणे; (iv) महाराष्ट्र राज्य शासनाचे सर्व विभाग, सामाजिक प्रकल्प, महामंडळे, राज्य शासन / केंद्र सरकार यांनी पारित केलेल्या कायदांनुसार गठित झालेल्या अनेक कंपन्या / संस्था, महामंडळे यांना माहिती तंत्रज्ञान सक्षम सेवांसाठी मनुष्य बळ पुरवणे; (v) महाराष्ट्र राज्य शासनाचे सर्व विभाग, सामाजिक प्रकल्प, महामंडळे, राज्य शासन / केंद्र सरकार यांनी पारित केलेल्या कायदांप्रमाणे स्थापन केलेल्या कंपन्या / संस्था, महामंडळे यांना तांत्रिक सहाय्य, संगणक विकत घेण्यासाठी सल्ला / सॉफ्टवेअर तसेच चालू व भविष्यातील माहिती तंत्रज्ञानाशी संबंधित / ई-गव्हर्नन्स संबंधित प्रकल्प याबाबत तांत्रिक सहाय्य व मार्गदर्शन पुरवणे आणि (vi) विविध राज्यांमध्ये तंत्रज्ञानाशी संबंधित यंत्रणा स्थापन

करणे, त्याचे प्रचालन करणे व व्यवस्थापन करणे जसे राज्य माहिती केंद्र, राज्यव्यापी क्षेत्र नेटवर्क, आपले सरकार, आधार यामध्ये नोंदणी करणे इत्यादी.

२) वित्तीय सारांश -

तपशील	३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी	३१ मार्च २०१८ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी
प्रचालनातून महसूल	३,३४,७१,४९,८१५	३,७१,५०,०५,०८९
इतर उत्पन्न	२९,१५,०१,७९२	९,६२,४३,०३०
घसारा, वित्तीय परिव्यय याआधीचा नफा/तोटा	४२,७२,५७,९२८	४५,६०,३१,६८३
अपवादात्मक मद व कर खर्च	-	-
उणे - घसारा / परिशोधन / मूल्यहानी	निरंक	निरंक
वित्तीय परिव्यय, अपवादात्मक मद व कर खर्च याआधीचा नफा / तोटा	४२,६८,९४,७४१	४५,६०,३१,६८३
उणे - वित्तीय परिव्यय	२१,२४,८९९	५,१८,३५,११७
अपवादात्मक मद व कर खर्च याआधीचा नफा / तोटा	४२,६६,८४,४९४	४०,४१,९६,५६६
(उणे) /अधिक - अपवादात्मक मद	निरंक	निरंक
कर खर्च याआधीचा नफा / तोटा	४२,६६,८४,४९४	४०,४१,९६,५६६
उणे कर खर्च (चालू व स्थगित)	७५,९००	११,७०,५९,२९४
वर्षासाठी नफा / तोटा (१)	४२,६६,०८,५९४	२८,७१,३७,२७२
एकूण सर्वसमावेशक उत्पन्न / तोटा (२)	निरंक	निरंक
एकूण (१) + (२)	४२,६६,०८,५९४	२८,७१,३७,२७२
आधीच्या वर्षासाठी नफा / तोटा याची शिल्लक	३०,०२,२५,१६२	१,३०,८७,८८९
उणे - कर्जरोखे विमोचन राखीव निधी (डिबेंचर रिडेम्पशन रिझर्व्ह) मध्ये हस्तांतरण	निरंक	निरंक
उणे - राखीव निधीमध्ये हस्तांतरण	निरंक	निरंक
उणे - समभागावर दिलेला लाभांश	निरंक	निरंक
उणे - प्राधान्य भागावर दिलेला लाभांश	निरंक	निरंक
उणे - लाभांश वितरण कर	निरंक	निरंक
पुढे नेलेली शिल्लक	७२,६८,३३,७५६	३०,०२,२५,१६२

३) वित्तीय कामगिरी -

अहवालाधीन वर्षामध्ये कंपनीला रु.४२,६६,०८,५९४/- इतका नफा झाला. गतवर्षी हा नफा रु.२८,७९,३७,२७२/- इतका होता.

४) राखीव निधी

भविष्यातील कार्यकलापांसाठी कंपनीचे स्रोत राखून ठेवण्यासाठी कंपनीच्या संचालक मंडळाने चालू आर्थिक वर्षात कोणतीही रक्कम राखीव निधीमध्ये हस्तांतरित करायची नाही असे ठरवले आहे.

५) लाभांश

भविष्यातील वाढीसाठी कंपनीचे स्रोत राखून ठेवण्यासाठी संचालक मंडळ कंपनीच्या समभागांवर कोणत्याही लाभांशाची शिफारस करत नाही

६) वर्षात घडलेल्या महत्वाच्या घटना

अ) कंपनीची स्थिती :-

कंपनीच्या स्थितीमध्ये काही बदल नाही

ब) कंपनीच्या व्यवसायाच्या स्वरूपामध्ये बदल (असल्यास):-

कंपनी आपले कार्य संस्थापन अधिनियमावलीच्या (मेमोरँडम ऑफ असोसिएशन) कक्षमध्ये करीत आहे. अहवालाधीन काळामध्ये कंपनीच्या व्यवसायाच्या स्वरूपामध्ये काही बदल झाले नाहीत.

क) कंपनीच्या आर्थिक परिस्थितीवर परिणाम होतील असे कोणतेही महत्वाचे बदल किंवा बांधिलकी -

कंपनीच्या वित्तीय वर्षाच्या अखेरच्या दिवसापासून या अहवालाच्या तारखे पर्यंत कंपनीच्या आर्थिक परिस्थितीवर परिणाम होतील असे कोणतेही महत्वाचे बदल किंवा बांधिलकी झाली नाही.

७) भाग भांडवल

संचालक मंडळाने असे कळवले आहे की कंपनीच्या भाग भांडवलामध्ये अहवालाधीन वर्षात कोणताही बदल झाला नाही. कंपनीचे अधिकृत भाग भांडवल रु. २५,००,००,००० (रु. पंचवीस कोटी फक्त) असून. भरणा केलेले भांडवल रु. १०,००,००,००० (रु. दहा कोटी फक्त) यात प्रत्येकी रु.१०/- च्या पूर्ण भरलेल्या १,००,००,०००/- समभागांचा समावेश आहे.

८) संचालक किंवा महत्वाच्या व्यवस्थापकीय व्यक्तींचा तपशील -

कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या दिनांक ६ जून २०१८ रोजी झालेल्या बैठकीत, श्री. कुलदीप चतुर्वेदी यांची कंपनीचे मुख्य कार्यचालन अधिकारी म्हणून नेमणूक झाली आणि श्री. आर. ए. राजीव कंपनीचे संचालक राहिले नाहीत. म्हणून पद सोडले.

कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या दिनांक १३ ऑगस्ट २०१८ रोजी झालेल्या बैठकीत, संचालक मंडळाने श्री. मुथुकृष्णन आणि श्री. सुनील पोरवाल यांनी कंपनीच्या संचालकपदाचा राजीनामा दिल्याची नोंद घेतली. त्याच बैठकीत संचालक मंडळाने श्री. सुनील पोरवाल यांच्या जागी श्री. सतीश गवई यांची कंपनीचे संचालक म्हणून

नेमणूक झाल्याची नोंद केली. तसेच त्याच बैठकीत श्री. निकुंज शाह यांची कंपनीच्या कंपनी सचिवपदी नेमणूक झाली.

श्री. मुथुकृष्णन यांच्या जागी श्री. प्रदीप पी. यांची संचालक माहिती तंत्रज्ञान म्हणून नेमणूक झाली तसेच त्यांची महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या संचालक मंडळावर संचालक म्हणून नेमणूक झाली.

तसेच श्री. नितीन गद्रे, प्रधान सचिव, कोषागार यांना महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागाने कंपनीच्या संचालक मंडळावर संचालक म्हणून नामनिर्देशित केले. त्यांची नेमणूक दिनांक २९ ऑगस्ट २०१८ पासून झाल्याची संचालक मंडळाने नोंद घेतली.

कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या दिनांक १२ फेब्रुवारी २०१९ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये कंपनीने श्री. नीलेश शाह यांची कंपनीचे मुख्य वित्तीय अधिकारी आणि महत्वाची व्यवस्थापकीय व्यक्ती म्हणून नेमणूक केली. तसेच, कंपनीच्या संस्थापन अधिनियमावलीच्या (मेमोरँडम ऑफ असोसिएशन) च्या नियमांनुसार, मंडळाने श्री. कुलदीप चतुर्वेदी यांची कंपनीचे संचालक म्हणून झालेल्या नेमणुकीची नोंद घेतली.

९) संचालक मंडळाच्या बैठकांची संख्या

अहवालाधीन वर्षात मंडळाच्या ५ (पाच) बैठका संपन्न झाल्या.

१०) कंपनी कायदा २०१३ चे कलम १९७ सहपठित कंपनी नियम ५ (नियुक्ती वेतन व्यवस्थापकीय व्यक्तींची नियुक्ती आणि मोबदला) नियम, २०१४ नुसार सादर करण्याची माहिती -

ज्या कर्मचाऱ्यांचा तपशील कंपनी (व्यवस्थापकीय व्यक्तींची नियुक्ती आणि मोबदला) नियम २०१४ च्या नियम ५ (२) आणि (३) अंतर्गत देणे आवश्यक आहे अशा कोणत्याही कर्मचाऱ्यांची नेमणूक व व्यवस्थापकीय कर्मचारी म्हणून तुमच्या कंपनीने केली नाही.

११) संचालकांच्या जबाबदारीचे विधान

कंपनी कायदा २०१३ च्या तरतुदी नुसार संचालक याद्वारे सादर करतात,

(अ) कंपनीने वार्षिक वित्तीय विवरणे तयार करताना, महत्वाच्या फरकांशी संबंधित योग्य स्पष्टीकरणासह लागू असलेल्या लेखा मानकांचे पालन केले गेले आहे;

(ब) संचालकांनी अशी लेखाविषयक धोरणे निवडली आहेत आणि ती सातत्याने लागू केली आहेत की, ज्यामुळे वाजवी आणि विवेकपूर्ण निर्णय आणि अंदाज केले जातात. की ज्यामुळे आर्थिक वर्षाच्या शेवटी आणि कंपनीच्या कारभाराचा खरा आणि न्याय्य दृष्टिकोन समोर ठेवता येईल.

(क) संचालकांनी कंपनीच्या मालमत्तेचे रक्षण करण्यासाठी आणि फसवणूक आणि इतर अनियमितता रोखण्यासाठी आणि शोधण्यासाठी या कायद्याच्या तरतुदीनुसार पुरेशा लेखा नोंदी ठेवण्यासाठी योग्य आणि पुरेशी काळजी घेतली आहे;

(ड) संचालकांनी वार्षिक हिशेब नियमितपणे तयार केले आहेत; आणि

(इ) संचालकांनी सर्व लागू कायद्यांच्या तरतुदींचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी आणि अशा प्रणाली पुरेशा आणि प्रभावीपणे कार्यरत आहेत याची खात्री करण्यासाठी योग्य प्रणाली तयार केली आहे.

१२) वित्तीय विवरणांबाबत अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाबाबतचा तपशील -

तुमच्या कंपनीने आपल्या कामकाजाच्या आकाराशी, तसेच कार्यचालनाच्या गुंतागुंतीशी व प्रमाणाशी सुसंगत अशा पुरेशा वित्तीय नियंत्रण व्यवस्था / यंत्रणा यांचा अवलंब केला आहे. या यंत्रणामुळे विविध कायदे व पद्धती यांची पूर्तता होते व यंत्रणा संस्थेचा वाढीचा वेग व सतत वाढत जाणारी कार्यचालनाची गुंतागुंत या बरोबर सुसंगत राहतात.

१३) चालू वर्षामध्ये ज्या कंपनीच्या तुमच्या कंपनीच्या उपकंपन्या, संयुक्त साहस कंपनी किंवा सहयोगी कंपनी झाल्या आहेत किंवा व्हायच्या थांबल्या आहेत त्यांचा तपशील -

अहवालाधीन काळामध्ये ज्या कंपनीच्या सदर कंपनीच्या उपकंपन्या, संयुक्त साहस कंपनी किंवा सहयोगी कंपनी झाल्या किंवा व्हायच्या थांबल्या अशा कोणत्याही कंपनी नाहीत.

१४) एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रात समाविष्ट असलेली कंपनीची प्रत्येकी अधीन कंपनी, संयुक्त साहस कंपनी व सहयोगी कंपनी यांच्या कार्यचालनाचा आणि वित्तीय स्थितीचा अहवाल

तुमच्या कंपनीची कोणतीही अधीन कंपनी, संयुक्त साहस कंपनी व सहयोगी कंपनी नसल्यामुळे, त्यांच्याबद्दल अहवाल करण्याचे कलम कंपनीला लागू होत नाही.

१५) ज्या कंपनीमध्ये अशी व्यक्ती व्यवस्थापकीय किंवा पूर्ण वेळ संचालक असते, त्या कंपनीच्या धारक किंवा सहाय्यक कंपनीकडून संचालकाने कमिशनच्या पावतीबाबत खुलासा:

हे कलम कंपनीला लागू नाही.

१६) ठेवीचा तपशील

अहवालाधीन वर्षात, तुमच्या कंपनीने कंपनी कायदा, २०१३ चे कलम ७३ किंवा अन्य कोणतेही कलम सहपठित त्याअंतर्गत घालून दिलेले नियम यांच्या अर्थाप्रमाणे कोणत्याही मुदत ठेवी स्वीकारल्या नाहीत.

१७) कंपनी (ठेवी स्वीकारणे) नियम २०१४ चा नियम २ (१) (सी) (८) या अंतर्गत संचालकांकडून प्रकटन -

कंपनीने कंपनीच्या संचालकांकडून कोणत्याही रकमा स्वीकारलेल्या नाहीत त्यामुळे सदर कलम कंपनीला लागू होत नाही.

१८) कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १८६ च्या अंतर्गत तरतूदीनुसार कर्ज, हमी किंवा गुंतवणूकीचे तपशील -

अहवालाधीन वर्षात कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १८६ अंतर्गत तरतूदीच्या बाहेर कंपनीने इतर कोणत्याही कंपनी / व्यक्तीला कोणतेही कर्ज दिले नाही, कोणतीही गुंतवणूक केली नाही किंवा हमी दिलेली नाही.

१९) संबंधित पक्षाकारांबरोबरचे करार किंवा व्यवसायांचा तपशील

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १८८ (१) च्या तरतूदीनुसार संबंधित पक्षकारांबरोबर कंपनीने चालु वित्तीय वर्ष मध्ये कोणतेही व्यवहार केले नाहीत.

२०) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (सी. एस.आर.) धोरण

या बाबीशी संबंधित तरतूदी कंपनीला लागू नसल्याने कंपनीने अहवालाधीन वर्षात कोणतीही कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी कार्यक्रम विकसित केला नाही/अवलंबला नाही.

कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी समिती (सी. एस.आर.) ची भूमिका तिच्या सनदीने नियंत्रित केली जाते तसेच तिची संरचना ही कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १३५ च्या तरतूदींची आणि त्या अंतर्गत घालून दिलेल्या नियमांची पूर्तता करते.

कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी समितीची भूमिका खालीलप्रमाणे आहे -

- अ) कंपनी कायदा, २०१३ आणि त्या अंतर्गत घालून दिलेल्या नियमांची पूर्तता करणारे कार्यक्रम हाती घेण्यासाठी एक कॉर्पोरेट सामाजिक धोरण तयार करणे आणि त्याला मंजूरी मिळावी अशी कंपनीच्या संचालक मंडळाला शिफारस करणे.
- ब) उपरोक्त कार्यक्रमासाठी करावयाच्या खर्चाच्या रकमेची शिफारस करणे.
- क) कंपनीच्या कॉर्पोरेट सामाजिक धोरणाच्या अंमलबजावणीचे संनियंत्रण करणे.
- ड) कंपनीचे संचालक मंडळ वेळोवेळी ठरवेल ती कार्ये करणे.

कंपनीने हाती घेण्याची कार्ये कंपनी कायदा, २०१३ च्या अनुसूची ७ मध्ये सूचित केली आहेत. ती कार्ये त्यासाठी आवश्यक खर्च यासाठी धोरण तयार करणे.

२१) ऊर्जेचे संवर्धन, तंत्रज्ञानाचे अवशोषण आणि परकीय चलन कमाई आणि विनिमय

अ) "ऊर्जेचे संवर्धन करण्यासाठी उचललेली पावले -

सर्व व्यावसायिक घटकांनी (युनिटसनी) ऊर्जेचा वापर कार्यक्षमरीत्या करण्याचे आपले प्रयत्न अधिकाधिक चालू ठेवले आहेत. ऊर्जेची बचत करण्यासाठी विविध मानकांचा मागोवा घेतला जातो जसे विशिष्ट ऊर्जेचा वापर आणि विशिष्ट ऊर्जेसाठी आलेला खर्च (परिव्यय).

ब) तंत्रज्ञानाचे अवशोषण -

कंपनी कायदा, २०१३ चे कलम १३४ (३) (एम) सहपठित कंपनी (लेखा) नियम, २०१४ च्या नियम ८ (३) या अंतर्गत कंपनीने करण्याचे प्रकटन खालीलप्रमाणे आहे.

(i) ऊर्जेचे संवर्धन -

ऊर्जेच्या संवर्धनावर उचललेली पावले किंवा परिणाम

कंपनी जास्त ऊर्जा खर्च न करणाऱ्या व्यवसाय कार्यचालनामार्फत कंपनी ऊर्जेच्या संवर्धनासाठी जागरूक प्रयत्न करते यासाठी उचललेली काही पाऊले पुढीलप्रमाणे आहेत -

१. कार्यालयात एलईडीचे दिवे वापरणे कारण ते जास्त ऊर्जा कार्यक्षम असतात.
२. कार्यालयाच्या आतमधील तापमानाचे नियमितपणे संनियंत्रण करणे आणि वातानुकूलन यंत्रणेवर नियंत्रण ठेवणे.
३. विजेचा वापर उचित आणि योग्य प्रकारे करणे.
४. नियोजित प्रतिबंधात्मक रखरखाव (मेंटेनन्स) करणे.

(ii) तंत्रज्ञान अवशोषण -

कंपनी स्वतः गतिमान माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्रात काम करते. तंत्रज्ञानातील बदलांबरोबर अद्ययावत राहण्यासाठी पुरेसे तज्ञ कर्मचारी तंत्रज्ञान विभागामध्ये कंपनीकडे आहेत.

क) परकीय चलन अर्जन आणि बाह्यप्रवाह -

परकीय चलन अर्जन आणि बाह्यप्रवाह याबाबतचे प्रकटन (असल्यास) कंपनीच्या लेख्यांच्या टिप्पण्यांचा भाग असतील.

२२) जोखीम व्यवस्थापन धोरण -

अहवालाधीन वर्षामध्ये, कंपनीच्या व्यवसायावर नकारात्मक परिणाम होऊ नये यासाठी ज्या घटना, परिस्थिती आणि स्थिती असा परिणाम करू शकतील अशा घटना, परिस्थिती आणि स्थिती टाळण्यासाठी आणि आणि अनिश्चिततेचे व्यवस्थापन करण्यासाठी संरचित व्यवस्था निर्माण करणे यासाठी कंपनीने विविध उपाय योजले आहेत. संचालक मंडळाच्या मते कंपनीच्या अस्तित्वाला धोका निर्माण करतील अशी कोणतीही परिस्थिती संचालक मंडळाच्या अहवालाच्या दिवशी अशा जोखमीची कोणतीही परिस्थिती उद्भवत नाही.

२३) नियामकांनी, न्यायालयांनी किंवा न्यायाधिकरणांनी (ट्रिब्यूनल यांनी) जारी केलेल्या महत्त्वपूर्ण आणि महत्वाच्या आदेशांचे तपशील, भविष्यात कंपनीच्या चालू स्थितीवर आणि कंपनीच्या क्रियाकलापांवर परिणाम करतात.

अहवालाधीन वर्षात असे कोणतेही महत्त्वपूर्ण आणि ठळक आदेश पारित केलेले नाहीत, ज्यामुळे कंपनीच्या चालू कंपनी या स्थितीवर किंवा कंपनीच्या भविष्यातील क्रियाकलापांवर परिणाम होईल.

२४) लेखा परिक्षण समिती -

ही कंपनी खाजगी कंपनी आहे त्यामुळे लेखापरीक्षण समितीचे गठन करण्याचे प्रावधान या कंपनीला लागू नाही. तथापि अधिक चांगल्या शासनासाठी कंपनीने लेखापरीक्षण समिती स्थापन केली होती. तथापि चालू वर्षात लेखापरीक्षण समितीची एकही बैठक झाली नाही. त्यानंतर सदर समिती विसर्जन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

२५) जागृती यंत्रणा

जागृती यंत्रणेची अंमलबजावणी करण्याची तरतुद या कंपनीला लागू नाही. तथापि, कर्मचाऱ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी कंपनीने कंपनीसाठी प्रशासन आणि वित्तीय नियमांची अंमलबजावणी केली आहे. यानंतर ज्यावेळी आवश्यकता असेल त्यावेळी जागृती यंत्रणा धोरणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी पावले उचलेल.

२६) लेखापरीक्षक -

कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १३९ आणि कंपनी (लेखापरीक्षण आणि लेखापरीक्षक) नियम, २०१४ च्या तरतुदीनुसार, मे. एस. बी. एस. के. अँड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल, मुंबई, (संस्था नोंदणी क्रमांक १११९५९ डब्ल्यू) (पूर्वी मे. एस. के. शेव्ही अँड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल म्हणून संबोधले गेलेले) यांची लेखापरीक्षक म्हणून नेमणूक केली आहे. ते आगामी वार्षिक सर्वसाधारण सभा संपन्न झाल्यावर निवृत्त होतील.

कंपनीला मे. एस. बी. एस. के. अँड असोसिएट्स यांच्याकडून आवश्यक असे **पात्रता पत्र व संमती पत्र** प्राप्त झाले आहे व कंपनीचे **वैधानिक लेखापरीक्षक** (Statutory Auditor) म्हणून काम करण्याची त्यांनी इच्छा व्यक्त केली आहे.

कंपनीच्या सदस्यांच्या मान्यतेसाठी मे. एस. बी. एस. के. अँड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल यांची कंपनीचे वैधानिक लेखापरीक्षक म्हणून नेमणूक करण्याची संचालक मंडळ शिफारस करीत आहे.

२७) वैधानिक लेखापरीक्षकांच्या अहवालावर टिप्पण्या

वैधानिक लेखापरीक्षकांच्या अहवालात कोणत्याही प्रतिकूल टिप्पण्या, निरीक्षणे किंवा टिप्पणी नाहीत.

२८) कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ च्या उपकलम (१२) अंतर्गत वैधानिक लेखापरीक्षकांने अहवाल दिलेला कंपनीबाबतचा गैरव्यवहार किंवा आर्थिक अनियमितता -

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ च्या उपकलम (१२) अंतर्गत वैधानिक लेखापरीक्षकांने कंपनीबाबतचा गैरव्यवहार किंवा वित्तीय अनियमितता याबाबत अहवाल दिलेला नाही

२९) कलम १८६ अंतर्गत कर्ज, हमी किंवा गुंतवणूकीचे तपशील -

कंपनी कायदा, २०१३ चे कलम १८६ सहपठित कंपनी (संचालक मंडळाच्या बैठका आणि त्यांचे अधिकार) नियम, २०१४ या अंतर्गत कर्ज, हमी आणि गुंतवणुका यांचा ३१ मार्च २०१९ रोजीचा तपशील हा कंपनीच्या एकल वित्तीय विवरणांच्या टिप्पणी (२६) मध्ये दिला आहे आहे. या टिप्पण्यां या अहवालाचा एक भाग आहेत.

३०) साचिविक लेखापरीक्षक

कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम २०४ च्या तरतुदी कंपनीला लागू नाहीत.

३१) नामनिर्देशन व वेतन समिती

कंपनी कायदा २०१३ कलम १७८ च्या तरतुदी कंपनीला लागू नाहीत. त्यामुळे कंपनीने संचालक मंडळाची नामनिर्देशन व वेतन समिती गठीत केली नाही. तथापि, कंपनीने एक मनुष्यबळ समिती स्थापन केली आहे. ती जेव्हा आवश्यकता असेल तेव्हा नामनिर्देशन व मोबदला समितीचे काम करते.

३२) परिव्यय लेखापरीक्षक (कॉस्ट ऑडिटर)

कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १४८ च्या तरतुदी कंपनीला लागू नाहीत. त्यामुळे कंपनीला कोणतेही परिव्यय लेखापरीक्षक नेमण्याची आवश्यकता नाही.

३३) वार्षिक परताव्यासंबंधीची माहिती

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम ९२ (३) आणि कंपनी (व्यवस्थापन आणि प्रशासन) नियम, २०१४ च्या नियम १२(१) नुसार एप्रिल २०१८ ते मार्च २०१९ या काळाच्या वार्षिक परताव्याचा भाग नमुना एमजीटी - ९ या प्रारूपामध्ये सोबत परिशिष्ट II म्हणून जोडलेला आहे.

३४) कामाच्या ठिकाणी महिलांचा लैंगिक छळ (प्रतिबंध, अटकाव व निवारण) कायदा, २०१३ च्या प्रावधानानुसार प्रकटन

कामाच्या ठिकाणी महिलेचा लैंगिक छळ (प्रतिबंध, अटकाव व निवारण) कायदा, २०१३ च्या आवश्यकतेनुसार कामाच्या ठिकाणी महिलेचा लैंगिक छळ प्रतिबंध, करण्यासाठी कंपनी एक धोरण आखत आहे. लैंगिक छळाबाबत प्राप्त झालेल्या तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी अंतर्गत समित्या स्थापन करणे आवश्यक आहे. या धोरणामध्ये सर्व कर्मचाऱ्यांचा (कायम, कंत्राटी, तात्पुरते, प्रशिक्षणार्थी) समावेश आहे.

३५) साचिवीक मानकांची पूर्तता

अहवालाधीन वर्षामध्ये तुमच्या कंपनीने कंपनीला लागू असलेल्या साचिवीक मानकांची योग्यरित्या पूर्तता केली आहे.

३६) अन्य प्रकटीकरण -

- i. कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम २ (८७) नुसार तुमच्या कंपनीची अधीन कंपनी नाही किंवा कलम २ (६) नुसार तुमच्या कंपनीची सहयोगी कंपनी नाही त्यामुळे संकलित वित्तीय विवरणे तयार करण्याची तरतूद कंपनीला लागू होत नाही.
- ii. केंद्र सरकारने विहित केल्याप्रमाणे कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १४८ च्या उपकलम (१) अंतर्गत परिव्यय लेखे (कॉस्ट रेकॉर्ड) ठेवण्याची कंपनीला आवश्यकता नाही.

३७) ऋणनिर्देश -

वित्तीय संस्था, बँका, लेखापरीक्षक, सल्लागार, पुरवठादार, मंत्रालय आणि कर्मचारी यांनी अहवालाधीन वर्षात कंपनीला जी मदत केली आणि सहकार्य केले त्याबद्दल तुमचे संचालक आपली कृतज्ञता व्यक्त करतात.

तसेच कंपनीच्या भागधारकांनी व धनकोंनी दिलेल्या आधारासाठी व कंपनीमध्ये ठेवलेल्या विश्वासासाठी तुमचे संचालक आपली कृतज्ञता व्यक्त करतात.

संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार
महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्याकरिता

सही/-
एस. व्ही. आर. श्रीनिवास
संचालक
डीन - ०२८६०९०३

सही/-
कौस्तुभ ढवसे
संचालक
डीन - ०३०१९०९४

दिनांक -

ठिकाण - मुंबई

प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा)- ॥ का कार्यालय, महाराष्ट्र , नागपूर

गोपनीय

क्रमांक - डीपी सेल / AMG - IV/ MITCL/ २०१८-१९/ १३२ ते ३४

दि. २५.०६.२०२१

प्रति,
व्यवस्थापकीय संचालक,
महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित
रूम नं ५१४, ५ वा मजला, अँनेक्स बिल्डिंग
हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय
मुंबई - ४०० ०३२

विषय : महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या
वर्षाच्या लेख्यांवर कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताच्या
नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांच्या टिप्पण्या

महोदय,

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या लेख्यांवर कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताच्या नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांचे निरंक टिप्पणी प्रमाणपत्र (Nil Comment) जोडले आहे.

कृपया वार्षिक अहवालाच्या तीन छापील प्रती या कार्यालयाला वार्षिक सर्वसाधारण सभा झाल्यानंतर पाठवून द्याव्यात, तसेच वार्षिक अहवाल विधानसभेत सादर करण्याची तारीख या कार्यालयाला सूचित करावी.

आपला,

सही/-

(एल हांगसिंग)

प्रधान महालेखाकार (लेखा परीक्षा) ॥

महाराष्ट्र, नागपूर

सोबत : उपरोक्तनुसार

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या लेख्यांवर कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताच्या नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांच्या टिप्पण्या

कंपनी अधिनियम २०१३ मध्ये वित्तीय अहवालाबाबत निर्देशित केलेल्या चौकटीनुसार महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित मुंबई यांचे दि.३१ मार्च, २०१९ रोजी संपणाऱ्या वर्षाची वित्तीय पत्रके तयार करण्याची जबाबदारी कंपनी व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी अधिनियम २०१३ च्या १३९ (५) अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी नियुक्त केलेले वैधानिक लेखापरीक्षक भारतीय सनदी लेखापालांच्या व्यावसायिक संस्थेने कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (१०) अंतर्गत निर्देशित केलेल्या लेखापरीक्षण प्रमाणकानुसार तसेच कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ नुसार त्यांनी केलेल्या स्वतंत्र लेखापरीक्षणावर आधारित या वित्तीय पत्रकावर त्यांचे मत देण्यास जबाबदार आहेत. हे केल्याचे त्यांनी त्यांच्या दिनांक १६ सप्टेंबर, २०१९ रोजीच्या लेखापरीक्षण अहवालामध्ये दर्शविण्यात आले आहे.

मी भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या वतीने महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या लेख्यांचे कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत वित्तीय विवरणपत्रांचे पुरवणी लेखापरीक्षण केले आहे. हे पुरवणी लेखापरीक्षण लेखापरीक्षकांच्या कामकाजाच्या कागदपत्रांची माहिती न घेता स्वतंत्रपणे केले गेले आहे आणि ते प्रामुख्याने वैधानिक लेखापरीक्षक आणि कंपनी कर्मचाऱ्यांच्या चौकशी आणि काही लेखा नोंदींच्या निवडक तपासणीपुरते मर्यादित आहे.

माझ्या पुरवणी लेखापरीक्षणाच्या आधारे माझ्या माहितीत महत्वाचे असे काहीही आढळले नाही ज्यामुळे कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत वैधानिक लेखापरीक्षकांच्या अहवालावर कोणतीही टिप्पणी करता येईल किंवा त्यात भर घालता येईल.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्यावतीने,

सही/-
(लुन्खोटंग हंग्सिंग)
मुख्य महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - II
महाराष्ट्र, नागपूर

स्थळ : नागपूर

दिनांक : .०६.२०२१

एस. बी. एस. के. आणि असोसिएट्स

सनदी लेखापाल

बी-६०१, आर्लिंद फोर्च्युना, शीतल बँक्वेट हॉलच्या बाजूला, ग्रँड होमटेल हॉटेलसमोर, माइंड स्पेस, चिंचोली बंदर. मालाड (पश्चिम),
मुंबई - ४०० ०६४. दूरध्वनी: ९८९२८०९२३९/३५, ईमेल: sksa९२३@yahoo.com / sksa९२३@live.in

स्वतंत्र लेखापरीक्षकांचा अहवाल

प्रति

सदस्य,

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

वित्तीय विवरणांवर अहवाल -

आम्ही महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित ("कंपनी") च्या सोबतच्या वित्तीय विवरणांचे लेखापरीक्षण केले आहे/ त्यात दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजीचा ताळेबंद, दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा आणि तोटा यांचे विवरण, दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाचे रोख प्रवाह विवरण आणि महत्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहितीचा सारांश समाविष्ट आहे.

आमच्या मते आणि आमच्या सर्वोत्कृष्ट माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार, उपरोक्त वित्तीय विवरणे कंपनी कायद्याच्या तरतुदीनुसार आणि भारतात सर्वसाधारणपणे स्वीकृत असलेल्या लेखा मानकांच्या अनुषंगाने दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजीची कंपनीची स्थिती, दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा आणि तोटा यांचे विवरण, दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षाचे रोख प्रवाह विवरण यांची आवश्यक असलेली माहिती देतात यांची खरी व न्याय्य परिस्थिती दर्शवितात.

मतासाठी पाया -

आम्ही आमचे लेखापरीक्षण अधिनियमाच्या कलम १४३ (१०) अंतर्गत निर्दिष्ट केलेल्या लेखापरीक्षणाच्या मानकानुसार (एसएएस) केले. लेखापरीक्षणावरील त्या मानकांखालील आमच्या जबाबदाऱ्यांचे वर्णन आमच्या अहवालातील एकल वित्तीय विवरण विभागाच्या लेखापरीक्षकांच्या जबाबदाऱ्यांमध्ये केले आहे. आम्ही कंपनीपासून स्वतंत्र आहोत. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने जारी केलेल्या आचार संहितेनुसार आणि कायद्याच्या तरतुदी आणि त्याखालील आमच्या लेखापरीक्षणाशी संबंधित असलेल्या नैतिक आवश्यकतांसह, आणि या आवश्यकता आणि आचार संहितेनुसार आम्ही आमच्या इतर नैतिक जबाबदाऱ्या पूर्ण केल्या आहेत. आम्हाला विश्वास आहे की, आम्हाला मिळालेले लेखापरीक्षण पुरावे आमच्या मताला आधार देण्यासाठी पुरेसे आणि योग्य आहेत.

वित्तीय विवरणांबद्दल व्यवस्थापनाची जबाबदारी

कंपनी कायदा, २०१३ ("अधिनियम") च्या कलम १३४ (५) मध्ये नमूद केलेल्या बाबींसाठी कंपनीचे संचालक मंडळ जबाबदार आहे, ही जबाबदारी आर्थिक स्थितीचे खरे आणि न्याय्य दृश्य देणारी ही वित्तीय विवरणे तयार करण्याच्या संदर्भात आहे. कंपनी (लेखा) नियम, २०१४ च्या नियम ७ सहपठित कंपनी कायदा कायद्याच्या कलम १३३ अंतर्गत विहित केलेल्या भारतीय लेखा मानकांसह, भारतात सामान्यतः स्वीकारल्या जाणाऱ्या लेखा तत्वांनुसार वित्तीय

विवरणे तयार करण्यासाठी कंपनीचे संचालक मंडळ जबाबदार आहे. यामध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश होतो. कंपनीच्या वित्तीय स्थितीचे खरे व न्याय्य दृश्य देणे, सर्वसमावेशक उत्पन्नासह कंपनीची कामगिरी, कंपनीचा रोख प्रवाह, कंपनीच्या समभागातील बदल. तसेच कंपनीच्या मालमत्तेचे रक्षण करण्यासाठी आणि फसवणूक आणि इतर अनियमितता रोखण्यासाठी आणि शोधण्यासाठी कायद्याच्या तरतुदीनुसार पुरेशा लेखा नोंदी ठेवणे, योग्य लेखा धोरणांची निवड, वाजवी व विवेकपूर्ण निर्णय, अंदाज बांधणे आणि पुरेशा अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणांची रचना, अंमलबजावणी आणि देखभाल, जे लेखांकन नोंदीची अचूकता आणि पूर्णतः सुनिश्चित करण्यासाठी प्रभावीपणे कार्यरत होते ते करणे, स्वतंत्र भारतीय लेखा मानके यानुसार वित्तीय विवरण तयार करणे आणि सादर करणे, फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे, महत्वाच्या चुकीच्या विधानापासून मुक्त यांच्याशी संबंधित अशी वित्तीय विवरणे जी वित्तीय स्थितीची खरे आणि निष्पक्ष दृश्य देतात, ती तयार करणे यांचा देखील समावेश होतो.

वित्तीय विवरणपत्रे तयार करताना, व्यवस्थापन एकतर कंपनी गुंडाळण्याचा किंवा कंपनीचे कामकाज थांबवण्याचा विचार करत नाही तोपर्यंत, किंवा तसे (कंपनी गुंडाळण्याचा किंवा कंपनीचे कामकाज थांबवण्याचा) करण्याशिवाय कंपनीला कोणताही वास्तववादी पर्याय नाही, अशी परिस्थिती आहे तोपर्यंत. कंपनीला चालू कंपनी तत्व लागू असल्याप्रमाणे, पुढे जाणाऱ्या बाबी संबंधित गोष्टी आणि लेखाविषयक चालू बाबी यांचा आधार वापरण्याच्या कंपनीच्या क्षमतेचे मूल्यांकन करण्यासाठी व्यवस्थापन जबाबदार आहे.

कंपनीच्या वित्तीय अहवाल प्रक्रियेवर देखरेख ठेवण्यासाठी देखील संचालक मंडळ जबाबदार आहे.

वित्तीय विवरणांबद्दल लेखापरीक्षकांची जबाबदारी :-

वित्तीय विवरणे फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे भौतिक चुकीच्या विधानापासून मुक्त आहेत अथवा नाही हे वाजवी आश्वासन मिळवणे, आणि आमचे मत समाविष्ट करणारा लेखापरीक्षण अहवाल जारी करणे हे आमचे उद्दिष्ट आहे. वाजवी हमी ही उच्च पातळीची हमी आहे, परंतु लेखापरीक्षणाच्या मानकांनुसार केले जाणारे लेखापरीक्षण जेव्हा अस्तित्वात असेल तेव्हा आमचे उद्दिष्ट नेहमीच चुकीचे विधान शोधून काढेल याची हमी नाही. चुकीची विधाने ही फसवणूक किंवा त्रुटीमधून उद्भवू शकतात आणि वैयक्तिकरीत्या किंवा एकत्रितपणे, या चुकीच्या विधानांच्या आधारे घेतलेल्या वापरकर्त्यांच्या आर्थिक निर्णयांवर प्रभाव पडू शकतो.

लेखापरीक्षेच्या मानकांनुसार लेखापरीक्षणाचा एक भाग म्हणून, आम्ही व्यावसायिक निर्णय घेतो आणि संपूर्ण लेखापरीक्षेमध्ये व्यावसायिक संशय कायम ठेवतो.

- फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे, वित्तीय विवरणाच्या भौतिक चुकीच्या विधानाच्या जोखमी ओळखणे आणि त्यांचे मूल्यांकन करणे, त्या जोखमींना प्रतिसाद देणारी लेखापरीक्षा प्रक्रिया तयार करणे आणि पार पाडणे आणि आमच्या मताचा आधार देण्यासाठी पुरेसे आणि योग्य लेखापरीक्षण पुरावे मिळवणे, फसवणुकीमुळे उद्भवलेल्या भौतिक चुकांच्या विधानाचा शोध न लागण्याची जोखीम त्रुटीचे परिणाम एकापेक्षा जास्त आहेत, कारण फसवणुकीत संगनमत, खोटा रडपणा, हेतूपुरस्सर वगळणे, चुकीचे सादरीकरण किंवा अंतर्गत नियंत्रण अधिलिखित यांचा समावेश असू शकतो.

- परिस्थितीत योग्य असलेल्या लेखापरीक्षा प्रक्रियेची रचना करण्यासाठी लेखापरीक्षणाशी संबंधित अंतर्गत नियंत्रणाची माहिती मिळवणे, कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १४३ (३) (i) अंतर्गत, कंपनीकडे पुरेशी

अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण प्रणाली आहे की नाही आणि अशा नियंत्रणांची कार्यक्षमता यावर आमचे मत व्यक्त करण्यासाठी आम्ही जबाबदार आहोत.

- वापरलेल्या लेखा धोरणांच्या योग्यतेचे आणि लेखा अंदाज आणि व्यवस्थापनाद्वारे केलेल्या संबंधित प्रकटीकरणांच्या वाजवीपणाचे मूल्यांकन करणे.
- व्यवस्थापनाच्या वापराच्या योग्यतेवर निष्कर्ष काढणे, लेखांकनाच्या चालू बाबी यांच्या आधारावर आणि प्राप्त झालेल्या लेखापरीक्षण पुराव्याच्या आधारावर, घटना किंवा परिस्थितीशी संबंधित भौतिक अनिश्चितता अस्तित्वात आहे की नाही ज्यामुळे कंपनीच्या चालू बाबी म्हणून चालू ठेवण्याच्या क्षमतेवर महत्वपूर्ण शंका येऊ शकते. जर आम्ही असा निष्कर्ष काढला की भौतिक अनिश्चितता अतिस्त्वात आहे, तर आम्हाला आमच्या लेखापरीक्षण अहवालात आर्थिक विवरणपत्रामधील संबंधित खुलाशांकडे लक्ष वेधून घेणे आवश्यक आहे किंवा जर असे खुलासे अपुरे असतील तर आमचे मत सुधारणे आवश्यक आहेत. आमचे निष्कर्ष आमच्या लेखापरीक्षण अहवालाच्या तारखेपर्यंत मिळालेल्या लेखापरीक्षण पुराव्यावर आधारित आहेत. तथापि, भविष्यातील घडामोडी किंवा परिस्थितीमुळे कंपनी पुढे चालू राहणे बंद करू शकते.
- वित्तीय विवरणांचे एकूण सादरीकरण, रचना आणि सामग्रीचे मूल्यमापन करणे ज्यामध्ये प्रकटीकरण समाविष्ट आहे आणि वित्तीय विवरणपत्र हे अंतर्निहित व्यवहार आणि घटनांचे योग्य सादरीकरण साध्य करण्याच्या पद्धतीने प्रतिनिधित्व करतात की नाही हे तपासणे आवश्यक आहे.

आम्ही आमच्या लेखापरीक्षणादरम्यान ओळखल्या जाणाऱ्या अंतर्गत नियंत्रणातील कोणत्याही महत्वाच्या कमतरतांसह, इतर बाबींसह, लेखापरीक्षणाची नियोजित व्याप्ती आणि वेळ आणि महत्वपूर्ण लेखापरीक्षण निष्कर्षाबाबत प्रशासनासाठी जबाबदार असलेल्यांशी आम्ही संवाद साधतो.

आम्ही नैतिक प्रशासकीय आवश्यकतांचे पालन केल्याचे आणि आमच्या स्वातंत्र्यावर वाजवीपणे विचार करता येईल अशा सर्व संबंधित व इतर बाबींशी संवाद साधण्यासाठी, आणि जेथे लागू असेल, संबंधित सुरक्षा उपाय योजनांचे पालन केले आहे असे विधान प्रशासनासाठी जबाबदार असणाऱ्यांना सादर करतो.

प्रशासकीय त्रुटी असलेल्यांशी संवाद साधलेल्या प्रकरणांवरून, आम्ही त्या बाबी निर्धारित करतो ज्या वर्तमान कालावधीच्या आर्थिक विवरणांच्या लेखापरीक्षणात सर्वात महत्वाच्या होत्या आणि म्हणूनच त्या मुख्य लेखापरीक्षणाच्या बाबी आहेत. आम्ही आमच्या लेखापरीक्षकांच्या अहवालात या प्रकरणांचे वर्णन करतो जोपर्यंत कायदा किंवा नियम या प्रकरणाबद्दल सार्वजनिक प्रकटीकरण प्रतिबंधित करत नाहीत किंवा जेव्हा, अत्यंत दुर्मिळ परिस्थितीत, आम्ही ठरवतो की, आमच्या अहवालात प्रकरण संप्रेषित केले जाऊ नये कारण असे केल्याचे प्रतिकूल परिणाम अशा संप्रेषणाच्या सार्वजनिक हिताच्या फायद्यासाठी वाजवीपणे अपेक्षित आहेत.

कायदेशीर आणि नियामक आवश्यकता यावर अहवाल -

१. कंपनी कायदा २०१३ च्या उपकलम (११) नुसार भारताच्या केंद्र सरकारने जारी केलेल्या कंपनी (लेखापरीक्षण अहवाल) आदेश २०२० मधील आदेशानुसार अशा लेखापरीक्षणांच्या आधारे कंपनीची पुस्तके आणि नोंदी आम्ही योग्य मानले आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार, आम्ही

“परिशिष्ट अ” मध्ये आदेशाच्या परिच्छेद ३ आणि ४ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या बाबींवर, लागू करण्यासाठीच्या मर्यादेपर्यंत एक विधान देतो.

२. कायद्याच्या कलम १४३ (३) नुसार, आमही अहवाल देतो की,

अ) आम्ही आमच्या लेखापरीक्षणाच्या उद्देशांसाठी आमच्या सर्वोत्तम ज्ञान आणि विश्वासानुसार आवश्यक असलेली सर्व माहिती आणि स्पष्टीकरणे आम्ही मागितली आहेत आणि ती आम्हाला प्राप्त झाली आहेत.

ब) आमच्या मते, कायदानुसार आवश्यक असलेली योग्य हिशोबाची पुस्तके कंपनीने आतापर्यंत ठेवली आहेत असे आमच्या तपासणीतून दिसून येते.

क) ताळेबंद, इतर सर्वसमावेशक उत्पन्नासह नफा आणि तोटा विवरण, रोख प्रवाह विवरण आणि या अहवालाद्वारे हाताळलेल्या समभागांमधील बदलांचे विवरण खाते या पुस्तकांशी सहमत आहेत.

ड) आमच्या मते, उपरोक्त भारतीय लेखा मानक वित्तीय विवरणे कंपनी (लेखा) नियम, २०१४ च्या नियम ७ सह वाचलेल्या कायद्याच्या कलम १३३ अंतर्गत विहित केलेल्या भारतीय लेखा मानकांचे पालन करतात.

इ) ३१ मार्च, २०२३ रोजी संचालक मंडळाने अभिलेखांवर घेतलेल्या संचालकांकडून प्राप्त झालेल्या लेखी निवेदनांच्या आधारे, ३१ मार्च, २०२३ रोजी कोणत्याही संचालकांना अधिनियमाच्या कलम १६४ (२) नुसार संचालक म्हणून नियुक्त केल्यापासून अपात्र ठरविण्यात आलेले नाही.

i) कंपनीच्या वित्तीय विवरणांच्या संदर्भात अंतर्गत वित्तीय विवरणांबाबत आणि त्यांच्या कार्यकारी परिणामकारकतेबाबत आम्ही परिशिष्ट “ब” मध्ये अहवाल दिला आहे तो पहावा.

ग) कंपनी (लेखापरीक्षक आणि लेखापरीक्षक) नियम, २०१४ च्या नियम ११ नुसार लेखापरीक्षकांच्या अहवालात समाविष्ट करावयाच्या इतर बाबींच्या संदर्भात, आमच्या मते आणि आमच्या सर्वोत्तम माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार

i. कंपनीकडे तिच्या आर्थिक स्थितीवर परिणाम करणारे न्यायालयीन वाद प्रलंबित नाही;

ii. कंपनीकडे डेरिव्हेटिव्ह करारासह कोणतेही दीर्घकालीन करार नव्हते ज्यामुळे कोणतेही नुकसान संभाव्य होते.

iii. कंपनीने कोणतीही रक्कम गुंतवणूकदार शिक्षण आणि संरक्षण निधीमध्ये हस्तांतरित करणे आवश्यक नव्हते.

एस बी एस के अँड असोसिएट्स

सनदी लेखापाल

संस्था नोंदणी क्रमांक: १११९५९W

सही/-

(सीए संजीव शेटी)

भागीदार

सदस्यत्व क्रमांक - ४५३१८

सहीचे ठिकाण - मुंबई

दिनांक - १६ सप्टेंबर, २०१९

**महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादितच्या वित्तीय अहवालांवरील
स्वतंत्र लेखापरीक्षकांच्या सम तारखेच्या अहवालावरील परिशिष्ट “अ”**

**(आमच्या सम तारखेच्या अहवालाच्या इतर कायदेशीर आणि नियामक आवश्यकतांवरील अहवाल अंतर्गत
परिच्छेद १ मध्ये संदर्भित)**

आमच्या आमच्या लेखापरीक्षणावर मध्ये आम्ही मागितलेल्या आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि आम्ही तपासलेल्या नोंदीच्या आधारे, आणि आमच्या सर्वोत्तम माहिती व विश्वासानुसार असे विधान करतो की,

- i) **अ)** आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार व खुलाशांनुसार कंपनीने आपल्या मालमत्तेची, संयंत्रांची, साधने व उपकरणांची संख्यात्मक तपशील व ठिकाणे दर्शवणारा पूर्ण तपशील देणारे अभिलेख ठेवले आहेत
ब) कंपनीने सर्व मालमत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी केली नाही. तथापि, कंपनीचा नियमितपणे पडताळणी करण्याचा कार्यक्रम आहे व आमच्या मते कंपनीचा आकार व मालमत्तेचे स्वरूप ध्यानात घेता तो योग्य आहे. अशा प्रत्यक्ष पडताळणीमध्ये कोणतेही महत्वाच्या त्रुटी / फरक आढळून आले नाहीत.
क) आमच्या माहितीनुसार व आम्हाला दिलेल्या खुलाशांनुसार आणि आम्ही तपासलेल्या अभिलेखांनुसार कंपनीकडे स्वतःच्या मालकीची कोणतीही अचल संपत्ती नाही. त्यामुळे आदेशाच्या कलम ३ (i)(क) नुसार अहवाल करणे लागू होत नाही.
- ii) कंपनी मालाची खरेदी थेट पुरवठादाराकडून करते व खरेदी विभागाकडे हस्तांतरीत करते. कंपनीने चालू वर्षात कोणताही मालसाठा थेट धारण केला नाही, त्यामुळे आदेशाचा परिच्छेद ३ (ii) कंपनीला लागू नाही.
- iii) **अ)** कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १८९ अंतर्गत ठेवल्या जाणा-या नोंदवहीमध्ये समाविष्ट होणा-या कोणत्याही कंपन्या, भागीदारी संस्था, मर्यादित दायित्व भागीदारी संस्था किंवा अन्य कोणत्याही पक्षकारांना सुरक्षित किंवा असुरक्षित कर्ज दिले नाही. त्यामुळे आदेशाचा परिच्छेद ३ (iii) (अ) ते (क) कंपनीला लागू नाही.
ब) वर्षभरात कंपनी कायदा कलम १८९ अंतर्गत ठेवलेल्या नोंदवहीमध्ये समाविष्ट कोणत्याही कंपनीला, भागीदारी संस्थेला, मर्यादित भागीदारी संस्थेला किंवा अन्य पक्षकारांना देय अशा कर्जाच्या थकित शिल्लक रकमा नव्हत्या. त्यामुळे आदेशाचा परिच्छेद ३ (iii) (ब) कंपनीला लागू नाही.
क) ताळेबंदाच्या दिवशी कंपनी कायदा कलम १८९ अंतर्गत ठेवलेल्या नोंदवहीमध्ये समाविष्ट कोणत्याही कंपनीला, भागीदारी संस्थेला, मर्यादित भागीदारी संस्थेला किंवा अन्य पक्षकारांना देय अशा कर्जाच्या थकित शिल्लक रकमा नव्हत्या. त्यामुळे आदेशाचा परिच्छेद ३ (iii) (क) कंपनीला लागू नाही.
- iv) आमच्या मते कंपनीने कर्ज, हमी, सुरक्षा किंवा गुंतवणूक, याबाबत कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १८५ आणि १८६ च्या तरतुदींची पूर्तता केली आहे.
- v) आमच्या मते कंपनीने अधिनियमाच्या कलम ७३, ७४, ७५ आणि ७६ आणि त्याअंतर्गत तयार केलेल्या नियमांनुसार अधिसूचित केलेल्या मर्यादेपर्यंत जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्वीकारलेल्या नाहीत.
- vi) आम्हाला प्राप्त झालेली माहिती आणि देण्यात आलेल्या स्पष्टीकरणाच्या आधारे केंद्र शासनाने परिव्यय अभिलेख ठेवण्याच्या नियमांच्या कलम १४८ (१) च्या तरतुदींनुसार निर्देशीत लेखे आणि अभिलेख तयार करण्याचे आदेश कंपनीला दिले नाहीत.
अ) कंपनीने भविष्यनिर्वाह निधी, कर्मचाऱ्यांचा राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर / मूल्यवर्धित कर, सेवा कर, वस्तू आणि सेवा कर, सीमा शुल्क, उत्पादन शुल्क, सेस अशा निर्विवाद वैधानिक देय आणि कंपनीस लागू असलेले यथायोग्य प्राधिकरणांना देय असलेले इतर वैधानिक देय सर्वसाधारणपणे नियमितपणे अदा केलेली आहेत.

- ब) आयकर, विक्रीकर, सीमा शुल्क, अबकारी शुल्क अशा कोणत्याही विवादामुळे भरले नाहीत अशा कोणत्याही रकमा नाहीत.
- vii) आमच्या मते कोणत्याही वित्तीय संस्था, बँका, शासन यांना देय किंवा कर्जरोखे धारक यांना देय अशा कोणत्याही रकमांची परतफेड करण्यात कंपनीने कसूर केली नाही.
- viii) कंपनीने वर्षादरम्यान प्रारंभिक सार्वजनिक प्रस्ताव किंवा पुढील सार्वजनिक प्रस्ताव (कर्ज साधनांसह) किंवा प्राधान्य वाटप किंवा शेअर्स किंवा परिवर्तनीय डिबेंचर (पूर्णपणे, अंशतः किंवा वैकल्पिकरित्या परिवर्तनीय) च्या खाजगी प्लेसमेंटद्वारे कोणतेही पैसे उभे केलेले नाहीत. त्यानुसार, आदेशाचे खंड (९) ३ लागू होत नाही.
- ix) आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार आणि आम्ही तपासलेल्या नोंदीच्या आधारे, कंपनीने कोणतीही फसवणूक केलेली नाही आणि कंपनीची कोणतीही महत्वाची फसवणूक वर्षभरात लक्षात आली नाही किंवा नोंदवली गेली नाही.
- x) कंपनीने कोणतेही व्यवस्थापकीय वेतन प्रदान केले नाही त्यामुळे आदेशाचा परिच्छेद ३ (११) कंपनीला लागू नाही.
- xi) आमच्या मते, कंपनी ही निधी कंपनी नाही त्यानुसार, आदेशाचे खंड ३ (१२) लागू होत नाही
- xii) ही कंपनी पूर्णपणे शासनाच्या मालकीची आहे. त्यामुळे आमच्या मते संबंधित पक्षकारांबाबतच्या तरतुदी लागू नाहीत.
- xiii) कंपनीने वर्षादरम्यान समभाग किंवा परिवर्तनीय कर्जरोखे (पूर्णपणे, अंशतः किंवा वैकल्पिकरित्या परिवर्तनीय) च्या प्राधान्य वाटप किंवा खाजगी प्लेसमेंटद्वारे कोणतेही पैसे उभे केलेले नाहीत.
- xiv) कंपनीने तिचे संचालक किंवा त्याच्याशी संबंधित व्यक्तींसोबत कोणतेही गैर-रोखीचे व्यवहार केलेले नाहीत.
- xv) कंपनीला भारतीय रिझर्व्ह बँक कायदा, १९३४ च्या ४५-IA अंतर्गत नोंदणीकृत असणे आवश्यक नाही.

एस बी एस के अँड असोसिएट्स
सनदी लेखापाल
संस्था नोंदणी क्रमांक: १११९५९W
सही/-
(सीए संजीव शेटी)
भागीदार
सदस्यत्व क्रमांक - ४५३१८

सहीचे ठिकाण - मुंबई
दिनांक - १६ सप्टेंबर, २०१९

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या स्वतंत्र लेखापरीक्षकांच्या अहवालाचे “परिशिष्ट ब”

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित यांच्या सदस्यांना आमच्या समदिनांकाच्या “इतर कायदेशीर आणि नियामक आवश्यकतांवरील अहवाल” अंतर्गत परिच्छेद २(फ) मध्ये संदर्भित आमचा अहवाल पहा)

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १४३ च्या कलम ३ (i) नुसार वित्तीय अहवालावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण यावर अहवाल :

आम्ही महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादितच्या दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाच्या वित्तीय विवरणाच्या लेखापरीक्षणाबरोबरच दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाच्या अहवालावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचेही लेखापरीक्षण केले आहे.

अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाकरिता व्यवस्थापनाचे दायित्व :

भारतीय सनदी लेखापाल संस्था (आयसीएआय) यांनी वित्तीय अहवालासंदर्भात अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाबाबतच्या लेखापरीक्षणाबाबतच्या मार्गदर्शक टिप्पणीत नमूद केल्यानुसार, अंतर्गत नियंत्रणाचे आवश्यक घटक विचारात घेऊन अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणावर आधारीत वित्तीय अहवाल तयार करण्याचे निकष स्थापित करणे आणि राखणे, याकरिता तसेच अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाकरिता कंपनीचे संचालक मंडळ जबाबदार असते. या दायित्वामध्ये संकल्पन, कंपनीचा व्यवसाय सुव्यवस्थित आणि प्रभावीपणे चालण्याची खातरजमा करण्याकरिता पुरेसे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची अंमलबजावणी आणि देखभाल करणे, कंपनीच्या धोरणांच्या अनुपालनासह, तिची मत्ता सुरक्षित ठेवणे, फसवणूक आणि त्रुटी शोधणे तसेच त्यांना प्रतिबंध करणे, लेखा नोंदीची अचूकता आणि परिपूर्णता आणि कंपनी कायदा, २०१३ अनुसार आवश्यक अशी विश्वसनीय वित्तीय माहिती वेळेत तयार करणे यांचा समावेश होतो.

लेखापरीक्षकांचे दायित्व :

आमच्या लेखापरीक्षणावर आधारून वित्तीय अहवालावर गटाच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाबाबत आमचे मत मांडणे हे आमचे दायित्व आहे. आम्ही भारतीय सनदी लेखापाल संस्था (आयसीएआय) यांनी जारी केलेल्या वित्तीय अहवालावरील वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणाकरिता लागू असलेल्या मार्गदर्शक टिप्पणीनुसार व लेखापरीक्षणा वरील मानके यावरील मार्गदर्शक टिप्पणीनुसार आमचे लेखापरीक्षण केले आहे. या दोन्ही टिप्पणी वित्तीय अहवालावरील वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणाकरिता लागू आहेत व दोन्ही टिप्पणी भारतीय सनदी लेखापाल संस्था (आयसीएआय) यांनी जारी केलेल्या आहेत. या कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १४३ (१०) अंतर्गत लागू असतील त्या प्रमाणात विहित केल्या आहेत असे समजले जाते. आम्ही ती मानके आणि मार्गदर्शक टिप्पणी यांचे अनुपालन नैतिकतेने करणे आवश्यक आहे. तसेच वित्तीय अहवालावर पुरेसे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण स्थापित केले गेले आहे की नाही आणि त्यांची देखभाल करण्यात आली होती की नाही त्याचप्रमाणे अशी नियंत्रणे सर्व महत्वपूर्ण संदर्भात प्रभावीपणे कार्यरत होती की नाही याबाबतची खातरजमा करण्याकरिता आम्ही लेखापरीक्षणाची योजना आखतो आणि सादर करतो.

आमच्या लेखापरीक्षणामध्ये अंतर्गत नियंत्रण प्रणालीचे वित्तीय अहवालावरचे नियंत्रण आणि कार्यकारी प्रभावीशीलता पुरेशी आहे का, याबाबतचा लेखापरीक्षण पुरावा प्राप्त करण्याकरिता करावयाच्या प्रक्रिया करण्याचा अंतर्भाव असतो. आमच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणामध्ये अंतर्गत नियंत्रण प्रणालीचे वित्तीय अहवालावरचे नियंत्रण समजून घेणे, महत्वपूर्ण कमकुवतपणाची जोखीम असल्यास तिचे मूल्यांकन करणे आणि या जोखमीच्या मूल्यांकनाच्या आधारे अंतर्गत नियंत्रणाचे संकल्पन आणि कार्यकारी प्रभावीशीलतेची चाचणी आणि मूल्यमापन करणे यांचा समावेश असतो. लेखापरीक्षकांच्या निर्णयानुसार तसेच फसवणूक वा त्रुटीमुळे एकल वित्तीय विधानातील महत्वपूर्ण चुकीच्या विवरणपत्राच्या जोखमीच्या मूल्यांकनानुसार अवलंबून याकरिता प्रक्रिया निवडण्यात येतात.

आमचा असा विश्वास आहे की, आम्ही प्राप्त केलेला लेखापरीक्षण पुरावा पुरेसा असून वित्तीय अहवालावरील गटाचे अंतर्गत नियंत्रण प्रणालीवरील आमच्या लेखापरीक्षण मताला संयुक्तिक आधार देत आहे.

वित्तीय अहवालावर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचा अर्थ :

वित्तीय अहवाल तयार करण्यावरचे गटाचे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण म्हणजे सर्वसाधारणपणे स्वीकृत लेखा तत्वांना अनुसरून बाह्य उद्दिष्टांकरिता संकलित वित्तीय विवरणपत्र तयार करणे आणि वित्तीय अहवालाच्या वाजवी विश्वासाहतेबद्दल किमान आश्वासन करण्याकरिता संकल्पित केलेली प्रक्रिया होय. कंपनीच्या वित्तीय अहवालावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणामध्ये पुढील धोरणांचा आणि प्रक्रियांचा समावेश होतो :

१. नोंदीच्या देखरेखी संबंधात, कंपनीच्या मालमत्तेचे आणि व्यवहाराच्या स्वरूपाची तपशीलवार, अचूक आणि प्रामाणिक माहिती प्रतिबिंबित करतात याची खात्री करणे,
२. सर्वसाधारणपणे स्वीकृत लेखा तत्वांना अनुसरून वित्तीय विवरणपत्र तयार करता येण्याकरिता आवश्यकतेनुसार व्यवहारांची नोंद केली असण्याबाबत आश्वासन प्रदान करणे आणि केलेले खर्च आणि प्राप्ती व्यवस्थापन तसेच कंपनीचे संचालक मंडळ यांच्या अधिकृततेने केल्याचे वाजवीपणे आश्वासन प्रदान करणे आणि
३. कंपनीच्या मालमत्तेचा अनधिकृत ताबा घेणे, वापर करणे किंवा विल्हेवाट लावणे जेणेकरून या बाबीचा कंपनीच्या एकल वित्तीय विधानावर महत्वपूर्ण परिणाम होण्याची शक्यता आहे, अशा बाबी प्रतिबंधित करणे किंवा वेळीच शोधून काढण्याबाबत वाजवीपणे आश्वासन प्रदान करणे.

वित्तीय अहवालावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या विहित मर्यादा :

वित्तीय अहवाल तयार करण्याबाबत अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाला काही विहित मर्यादा असल्याने, यामध्ये व्यवस्थापन संगनमताने किंवा अयोग्य बाबींनी अंतर्गत नियंत्रणाची पायमल्ली करण्याची शक्यता असते, त्रुटी किंवा फसवणूक यामधून साहित्याबाबत चुकीचे विवरणपत्र आणि शोधता येणार नाही अशा त्रुटींचा समावेश असू शकतो. तसेच भविष्यात वित्तीय अहवाल तयार करण्याबाबतची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण परिस्थिती बदलल्याने किंवा धोरणे किंवा प्रक्रियासोबतचे अनुपालन न राहिल्याने अंतर्गत वित्तीय विवरण अधिक वाईट होण्याची किंवा अपुरे ठरू शकण्याची शक्यता आहे.

मत :

आमच्या मते आणि सर्वोत्तम माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार कंपनीच्या वित्तीय अहवाल यंत्रणेवर महत्वाच्या बाबतीत कंपनीचे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण आहे व असे वित्तीय अहवाल यंत्रणेवरील कंपनीचे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण दिनांक ३१ मार्च, २०२३ रोजी परिणामकारकरीत्या काम करीत होते. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने जारी केलेल्या वित्तीय अहवाल यंत्रणेवरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणाबाबत जारी केलेल्या मार्गदर्शक टिप्पणीमध्ये घालून दिलेल्या महत्वाच्या निकषावर आधारून कंपनीने सदर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे निकष तयार केले आहेत.

एस बी एस के अँड असोसिएट्स

सनदी लेखापाल

संस्था नोंदणी क्रमांक: १११९५९W

सही/-

(सीए संजीव शेटी)

भागीदार

सदस्यत्व क्रमांक - ४५३१८

सहीचे ठिकाण - मुंबई

दिनांक - १६ सप्टेंबर, २०१९

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजीचा ताळेबंद

(रक्कम रुपयात)

तपशील	टिप्पणी क्रमांक	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
समभाग आणि दायित्वे		-	-
भागधारकांचा निधी		-	-
भाग भांडवल	४	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००
राखीव आणि अधिशेष	५	६०,०५,०८,३६३	३०,०२,२५,१६२
		७०,०५,०८,३६३	४०,०२,२५,१६२
चालू नसलेली दायित्वे			
दीर्घ मुदतीची कर्जे	६	२१,४७,३३०	२१,४७,३३०
स्थगित कर दायित्वे (निव्वळ)		१,०९,१०५	-
		२२,५६,४३५	२१,४७,३३०
चालू दायित्वे		-	-
व्यापारी देणी		-	-
सूक्ष्म उद्योग आणि लघु उद्योग यांच्याव्यतिरिक्त इतर धनकोंच्या एकूण थकित रकमा	८	८३,६१,०५,७५०	१,२४,६१,६६,८७१
अन्य चालू दायित्वे	८	९,५९,९०,७१,०९१	३,२१,९७,३०,३३३
अल्पकालीन तरतुदी	७	१,०९,८१,१८,७६९	२१,७५,१४,६२४
		११,५३,३२,९५,६१०	४,६८,३४,११,८२९
		१२,२३,६०,६०,४०८	५,०८,५७,८४,३२१
मालमत्ता			
चालू नसलेल्या मालमत्ता			
मालमत्ता, संयंत्रे आणि उपकरणे			
मूर्त मालमत्ता	१३	१९,७२,०८५	-
अमूर्त मालमत्ता	१३	४३,००३	-
स्थगित कर मालमत्ता (निव्वळ)		-	१६,४३,५९४
अन्य चालू नसलेल्या मालमत्ता	१२	५,३२,३९३	१०,७३,२२४

		२५,४७,४८१	२७,१६,८१८
चालू मालमत्ता			
व्यापारी येणी	१०	५३,२०,८८,१८४	१,६७,३१,५२,५०८
रोख आणि बँक शिल्लक	११	४,६३,२८,९१,४०७	३,०३,५१,३०,९२१
अल्प मुदतीची कर्जे आणि अग्रिम रकमा	९	४,९९,६७,१५,५६१	१९,११,७०,२३६
अन्य चालू मालमत्ता	१२	२,०७,१८,१७,७७५	१८,३६,१३,८३८
		१२,२३,३५,१२,९२७	५,०८,३०,६७,५०३
एकूण		१२,२३,६०,६०,४०८	५,०८,५७,८४,३२१
महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश	३		

आमचा समदिनांकाचा अहवाल जोडल्याप्रमाणे
मे. एस बी एस के अँड असोसिएट्स
सनदी लेखापालांकरिता
संस्था नोंदणी क्र. १११९५९W

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादितच्या संचालक
मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने.

सही/-
सीए संजीव शेटी
भागीदार
मे. क्र. ०४५३१८

सही/-
(श्रीनिवास वेंकट रत्न सोंटी)
संचालक
डीन - ०२८६०९०३

सही/-
(अजित भागवतराव पाटील)
व्यवस्थापकीय संचालक
डीन - ०७४६१९६३

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : १६.०९.२०१९

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : १६.०९.२०१९

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : १६.०९.२०१९

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी नफा आणि तोटा विवरणपत्र

(रक्कम रुपयात)

तपशील	टिप्पणी क्रमांक	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
प्रचालनातून महसूल	१४	३,३४,७१,४९,८१५	३,७१,५०,०५,०८९
अन्य उत्पन्न	१५	२९,१५,०१,७९२	९,६२,४३,०३०
एकूण महसूल (I)		३,६३,८६,५१,६०७	३,८१,१२,४८,११९
खर्च -		-	-
व्यापार केलेल्या वस्तूंची खरेदी		३७,३८,४५५	६८,०५,९४,९५९
कर्मचारी लाभ खर्च	१६	१,४७,७८,५३८	-
वित्तीय परिव्यय	१७	२१,२४,८९९	५,१८,३५,११७
घसारा आणि परिशोधन खर्च	८	४,१४,०८७	-
अन्य खर्च	१८	३,१९,२८,७६,६८६	२,६७,४६,२१,४७७
एकूण खर्च (II)		३,२१,३९,३२,६६५	३,४०,७०,५१,५५२
करपूर्व नफा (I) - (II)		४२,४७,१८,९४२	४०,४१,९६,५६६
कर खर्च -		-	-
- चालू कर		१२,२६,८३,०४२	११,६८,०१,३४८
- स्थगित कर		१७,५२,६९९	२,५७,९४६
एकूण कर खर्च		१२,४४,३५,७४१	११,७०,५९,२९४
वर्षाकरिता नफा		३०,०२,८३,२०१	२८,७१,३७,२७२
प्रति भाग मिळकत (मूलभूत आणि विरलीकृत)	१९	३०.०३	२८.७१
(दर्शनी किंमत प्रत्येकी रु.१०/- ; मागील वर्षी प्रत्येकी रु.१०/-)		-	-
महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश	३	-	-

आमचा समदिनांकाचा अहवाल जोडल्याप्रमाणे
मे. एस बी एस के अँड असोसिएट्स
सनदी लेखापालांकरिता
संस्था नोंदणी क्र. १११९५९W

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादितच्या संचालक
मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने.

सही/-
सीए संजीव शेटी
भागीदार
मे. क्र. ०४५३१८

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : १६.०९.२०१९

सही/-
(श्रीनिवास वेंकट रत्न सोंटी)
संचालक
डीन - ०२८६०९०३

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : १६.०९.२०१९

सही/-
(अजित भागवतराव पाटील)
व्यवस्थापकीय संचालक
डीन - ०७४६१९६३

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : १६.०९.२०१९

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी रोख प्रवाह विवरणपत्र

(भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने अप्रत्यक्ष पद्धतीने जारी केलेल्या
लेखा मानक ३ (सुधारित) नुसार तयार केलेले)

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
अ. चालू कार्यातून रोख प्रवाह		
कर आकारणीपूर्वी (नफा)	४२,४७,१८,९४२	४०,४१,९६,५६६
करपूर्व नफा आणि निव्वळ रोख प्रवाह यांच्यात समन्वय साधण्यासाठी समायोजन	-	-
व्याज उत्पन्न	(२९,१४,६३,०००)	(९,३५,१३,९५५)
घसारा आणि परिशोधन खर्च	४,१४,०८७	
वित्तीय परिव्यय	२१,२४,८९९	५,१८,३५,११७
खेळत्या भांडवलात बदल होण्यापूर्वीचा कार्यरत नफा / (तोटा)	१३,५७,९४,९२८	३६,२५,१७,७२८
खेळत्या भांडवलातील हालचाली	-	-
अन्य चालू मालमत्तेत आणि चालू नसलेल्या मालमत्तेत (वाढ) / घट	(१,८८,७६,६३,१०६)	१८,७२,९७३
तरतुदींमध्ये (घट) / वाढ	७५,७९,२१,१०३	८,९२,५५,०८४
व्यापार देणी आणि अन्य चालू दायित्वांमध्ये (घट) / वाढ	५,९६,९२,७९,६३७	३,३६,६५,२६,२९८
कर्ज आणि अग्रिम रकमेत (वाढ) / घट	(४,९६,६४,९९,८६६)	(५,७६,५३,२७५)
व्यापारी येण्यांमध्ये (वाढ)	१,१४,१०,६४,३२३	(१,६६,४६,९५,८५९)
कार्यचालनामधून निर्माण झालेली रोख रक्कम	१,१४,९८,९७,०१९	२,०९,७८,२२,९५१
भरणा केलेले कर	१६,०९,५४,५४०	१२,७१,८९,७८४
चालू कार्यचालनामधून / (वापरलेले) निव्वळ रोख प्रवाह	१,३१,०८,५१,५५९	२,२२,५०,१२,७३५
ब. गुंतवणूक कार्यचालनामधून रोख प्रवाह	-	-
मूर्त आणि अमूर्त मालमत्तेची खरेदी	(२४,२९,१७५)	-
मिळालेले व्याज	२९,१४,६३,०००	९,३५,१३,९५५
गुंतवणूक कार्यचालनामधून / (वापरलेले) निव्वळ रोख	२८,९०,३३,८२५	९,३५,१३,९५५
क. वित्तीय कार्यचालनामधून रोख प्रवाह		

असुरक्षित कर्जाची परतफेड	-	(३,९०,४९२)
भाग वाटपाचे उत्पन्न / (देयक) / अर्जाचे पैसे	-	९,५०,००,०००
वित्तीय परिव्यय	(२१,२४,८९९)	(५,१८,३५,११७)
वित्तीय कार्यचालनामधून / (वापरलेली) निव्वळ रोख रक्कम	(२१,२४,८९९)	४,२७,७४,३९१
रोख आणि रोखसम मध्ये निव्वळ वाढ / (घट) (अ + ब + क)	१,५९,७७,६०,४८५	२,३६,१३,०१,०८१
कालावधीच्या सुरुवातीला रोख आणि रोखसम	३,०३,५१,३०,९२१	६७,३८,२९,८४०
कालावधीच्या शेवटी रोख आणि रोखसम	४,६३,२८,९१,४०७	३,०३,५१,३०,९२१
रोख आणि रोखसम रकमेत निव्वळ वाढ / (घट)	१,५९,७७,६०,४८५	२,३६,१३,०१,०८१

रोख आणि रोखसम रकमांचे घटक

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी	दिनांक ३१ मार्च, २०१८ रोजी
हातातील रोख रक्कम	६,६५९	१,०३,९३८
बँकेमध्ये - चालू खात्यांवर आणि बचत खात्यांवर	४,६३,२८,८४,७४८	३,०३,५०,२६,९८३
मुदत ठेव जी तीन महिन्यांपेक्षा कमी कालावधीकरिता ठेवल्यामुळे रोखसम मानली जाते.	-	-
रोख आणि बँकेतील शिल्लक (टिप्पणी ११ पहा)	४,६३,२८,९१,४०७	३,०३,५१,३०,९२१

महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश ३

आमचा समदिनांकाचा अहवाल जोडल्याप्रमाणे

मे. एस बी एस के अँड असोसिएट्स

सनदी लेखापालांकरिता

संस्था नोंदणी क्र. १११९५९११

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादितच्या संचालक

मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने.

सही/-

सीए संजीव शेटी

भागीदार

मे. क्र. ०४५३१८

सही/-

(श्रीनिवास वेंकट रत्न सोंटी)

संचालक

डीन - ०२८६०९०३

सही/-

(अजित भागवतराव पाटील)

व्यवस्थापकीय संचालक

डीन - ०७४६१९६३

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : १६.०९.२०१९

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : १६.०९.२०१९

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : १६.०९.२०१९

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां -

टिप्पणी	तपशील
१	कंपनीची माहिती - महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित (महाआयटी) ही कंपनी कायदा, २०१३ अंतर्गत गठित केलेली कंपनी आहे. ही कंपनी ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये गठित झाली असून ती संपूर्णपणे महाराष्ट्र शासनाच्या मालकीची कंपनी आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान विभागाच्या शासकीय निर्णयाच्या दिनांक ०९.०८.२०१६ नुसार महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळाला खालील अधिकार प्रदान केले आहेत. (i) महाराष्ट्र शासनाच्या विविध विभागांसाठी विविध माहिती तंत्रज्ञान / माहिती तंत्रज्ञान सक्षम सेवा (Information Technology Enabled Services - ITES), स्मार्ट सिटी, आयओटी सोल्युशन्स, संगणक आपत्कालीन प्रतिसाद पथक (CERT) महाराष्ट्र आणि सुरक्षा ऑपरेशन सेंटर (SOC), भौगोलिक माहिती प्रणाली (Geographic Information System - GIS), सॉफ्टवेअर डेव्हलपमेंट, आयटी हार्डवेअर, नेटवर्किंग आणि कनेक्टिव्हिटी, क्लाउड सर्विसेस, एसएमएस, पेमेंट गेटवे इत्यादी प्रकल्प अंमलात आणणे, त्यांचे व्यवस्थापन करणे, त्यांची देखरेख करणे. (ii) विशेष हेतू वाहन (एसपीव्ही) म्हणून महाराष्ट्र शासनातर्फे गठित केलेल्या प्रकल्प कंपन्यांची धारक कंपनी म्हणून काम करणे जसे भारत नेट, स्मार्ट सिटी इत्यादी; (iii) संगणक आणि त्याबरोबरील अन्य भाग (पेरिफेरल्स), माहिती तंत्रज्ञानाशी संबंधित सेवा पुरवणे; (iv) महाराष्ट्र राज्य शासनाचे सर्व विभाग, सामाजिक प्रकल्प, महामंडळे, राज्य शासन / केंद्र सरकार यांनी पारित केलेल्या कायद्यांनुसार गठित झालेल्या अनेक कंपन्या / संस्था, महामंडळे यांना माहिती तंत्रज्ञान सक्षम सेवांसाठी मनुष्य बळ पुरवणे; (v) महाराष्ट्र राज्य शासनाचे सर्व विभाग, सामाजिक प्रकल्प, महामंडळे, राज्य शासन / केंद्र सरकार यांनी पारित केलेल्या कायद्यांप्रमाणे स्थापन केलेल्या कंपन्या / संस्था, महामंडळे यांना तांत्रिक सहाय्य, संगणक विकत घेण्यासाठी सल्ला / सॉफ्टवेअर तसेच चालू व भविष्यातील माहिती तंत्रज्ञानाशी संबंधित / ई-गव्हर्नन्स संबंधित प्रकल्प याबाबत तांत्रिक सहाय्य व मार्गदर्शन पुरवणे आणि (vi) विविध राज्यांमध्ये तंत्रज्ञानाशी संबंधित यंत्रणा स्थापन करणे, त्याचे प्रचालन करणे व व्यवस्थापन करणे जसे राज्य माहिती केंद्र, राज्यव्यापी क्षेत्र नेटवर्क, आपले सरकार, आधार यामध्ये नोंदणी करणे इत्यादी.
२.	लेखापत्रके तयार करण्याचा पाया :- सदर वित्तीय विवरण पत्रके भारतात प्रचलित असलेल्या सर्वसाधारण रुढीबद्ध मुल्याधारीत लेखांकन पद्धतीने (GAAP) कंपनी अधिनियम, २०१३ मधील कलम १३३ व कंपनी (लेखे) नियम, २००६ मधील

	नियम ७ अंतर्गत प्रमाणित केलेल्या लेखांकन तत्वांची पूर्तता करण्यासाठी तयार करण्यात आलेली आहेत. कंपनी वित्तीय विवरणे ऐतिहासिक परिव्ययाच्या आधारावर संचित पद्धतीने तयार करते. वित्तीय विवरणे तयार करण्यासाठी या वर्षी अवलंबलेली लेखा धोरणे गेल्या वर्षीच्या धोरणांशी सुसंगत आहेत.
३	महत्त्वाच्या लेखा धोरणांचा सारांश -
अ	अंदाजाचा वापर :- सर्वसाधारण मान्य लेखांकन तत्वांशी सुसंगत पद्धतीने वित्तीय विवरण पत्रके तयार करतांना, व्यवस्थापनाला अहवालात नमूद केलेल्या मालमत्ता व देयता (घटनासापेक्ष देयतांसह) आणि अहवालात नमूद केलेले वर्षातील उत्पन्न यांचा हिशेब करताना केलेले पूर्व अंदाज व गृहीतके विचारात घ्यावी लागतात. सदर अंदाज जरी चालू घटना व कृती यांच्याबाबत सर्वोत्तम ज्ञानावर अवलंबून असले तरीही या अंदाजाबाबतची अनिश्चितता यामुळे मालमत्ता व दायित्व यांच्या भविष्यात पुढे येण्याच्या रकमांमध्ये समायोजन करणे आवश्यक असते.
ब	मालसाठा
	व्यापारातील मालाचे मूल्यमापन परिव्यय किंवा मालाचे निव्वळ वसूल होऊ शकेल इतके मूल्य या राशीला केले जाते. सदर परिव्यय हा भारित सरासरी पद्धतीने काढला जातो. निव्वळ वसूल होऊ शकेल इतके मूल्य म्हणजे सर्वसाधारण व्यवसायामध्ये मालाची अंदाजे विक्रीची किंमत उणे माल पूर्णपणे तयार होण्याचा अंदाजे परिव्यय (खर्च) आणि त्याची विक्री करण्याचा अंदाजे परिव्यय (खर्च).
क	उत्पन्न ओळखणे - कंपनीला आर्थिक लाभ होतील हे ज्या प्रमाणात शक्य आहे आणि ज्या प्रमाणात असे लाभ मोजता येतील, त्या प्रमाणात सदर लाभ ओळखले जातात. उत्पन्न ओळखण्या अगोदर त्याने खालील कसोट्या पार पाडल्या पाहिजेत.
	मालाची विक्री - वस्तूंच्या विक्रीतून मिळणारा महसूल (उत्पन्न) तेव्हाच नोंदवला जातो जेव्हा वस्तूंच्या मालकीचे सर्व महत्त्वपूर्ण धोके आणि फायदे (जोखीम आणि लाभ) खरेदीदाराकडे हस्तांतरित होतात, जे सामान्यतः वस्तूंच्या वितरणावर घडते.
	सेवांमधून मिळणारे उत्पन्न जेव्हा सेवा प्रदान केली जाते तेव्हा सेवा व्यवहारापासून निर्माण झालेले उत्पन्न ओळखले जाईल व त्यासाठी प्रमाणित पूर्तता ही पद्धत वापरली जाते. प्रमाणित पूर्तता पद्धत ही लेखेची अशी पद्धत आहे की जी एखाद्या करारा अंतर्गत पूर्ण केलेल्या सेवांच्या प्रमाणात नफा तोटा विवरणात उत्पन्न ओळखते. वर्षाच्या शेवटी एखाद्या सेवेमध्ये किती मैलाचे दगड पूर्ण झाले त्याच्या संख्येवर सेवेमधील पूर्ततेचे प्रमाण ओळखले जाते.
	व्याज

	व्याजाचे उत्पन्न हे काळाच्या प्रमाणात मोजले जाते. त्यासाठी थकित रक्कम व लागू असलेला व्याज दर याचा विचार केला जातो. व्याजाचे उत्पन्न हे नफा तोटा पत्रकात “अन्य उत्पन्न” या शीर्षाखाली ओळखले जाते.
ड	आयकर कर खर्चामध्ये चालू कर व स्थगित कर यांचा समावेश होतो. भारतात पारित केलेल्या आयकर अधिनियम १९६१ च्या तरतुदीनुसार जी रक्कम आयकर अधिकाऱ्यांना देय असण्याची अपेक्षा आहे, त्या राशीला मोजली जाते. स्थगित कर हा कर दर आणि ताळेबंदाच्या दिवशी लागू केलेल्या किंवा प्रत्यक्षात लागू केलेल्या कर कायद्यांच्या आधारे मोजला जातो. स्थगित कर मालमत्ता केवळ त्या प्रमाणात ओळखली जाते जेव्हा अशी खात्री असते की भविष्यात पुरेसे करपात्र उत्पन्न उपलब्ध असेल ज्याच्या आधारावर अशा स्थगित कर मालमत्ता मिळवता येतील. प्रत्येक ताळेबंदाच्या दिवशी कंपनी मान्यता नसलेल्या स्थगित कर मालमत्तेचे पुनर्मूल्यांकन करते. ती मान्यता नसलेल्या स्थगित कर मालमत्तेला त्या प्रमाणात मान्यता देते जितके ते वाजवीपणे निश्चित झाले आहे किंवा जवळजवळ निश्चित झाले आहे, कारण परिस्थिती अशी असू शकते की भविष्यातील पुरेसे करपात्र उत्पन्न उपलब्ध असेल ज्याच्या आधारे अशा स्थगित कर मालमत्तेची प्राप्ती करता येईल. स्थगित कर पुढे नेण्याच्या रकमेचे पुनर्मूल्यांकन प्रत्येक अहवालाच्या तारखेला केले जाते. ज्या प्रमाणात अशी भविष्यात करपात्र उत्पन्न उपलब्ध होण्याची शक्यता नाही की ज्याच्या समोर स्थगित कर वसूल (रिअलाईज) होऊ शकेल त्या प्रमाणात स्थगित कराची राशी कमी केली जाते (राईट डाऊन केली जाते). भविष्यात पुरेसे आयकर पात्र उत्पन्न उपलब्ध असण्याची शक्यता त्या प्रमाणात अशी कमी केलेली (राईट डाऊन केलेली) राशी राखीव ठेवली जाते.
इ	प्रति समभाग उत्पन्न प्रति भाग मूळ मिळकतीची गणना समभागधारकांना मिळणाऱ्या कालावधीसाठी निव्वळ नफा किंवा तोटा (प्राधान्य लाभांश आणि विशेषता कर, जर असेल तर वजा केल्यानंतर) या कालावधीत थकित असलेल्या समभागांच्या भारित सरासरी संख्येने भागून केली जाते. प्रति समभाग विरलीकृत कमाईची गणना करण्यासाठी त्या काळातील जो नफा तोटा जो समभाग धारकांबरोबर ओळखता येईल आणि त्या काळात थकित असलेल्या सरासरी भागांची भारित सरासरी यांचे सर्व संभाव्य विरलीकरणक्षम समभागांबरोबर समायोजन केले जाते.
फ	तरतुदी भूतकाळातील एखाद्या घटनेच्या परिणामी, कंपनीकडे सध्याचे असे कायदेशीर किंवा रचनात्मक दायित्व असेल की ज्याचा विश्वासार्हपणे अंदाज लावला जाऊ शकतो, आणि दायित्वाची पूर्तता करण्यासाठी आर्थिक फायद्यांचा प्रवाह आवश्यक असण्याची शक्यता आहे, तर तरतूद ओळखली जाते. तरतुदींवर त्यांच्या वर्तमान काळातील किंमतीवर सूट (डिस्काउंटेड प्रेझेंट व्हॅल्यू) दिली जात नाही. अहवालाच्या दिवशी सदर दायित्वाची पूर्तता करण्यासाठी ज्या रकमेची आवश्यकता असेल असा

	अंदाज केला जातो अशा रकमेला त्याची किंमत ठरवली जाते. अशा अंदाजाचे प्रत्येक अहवालाच्या दिवशी पुनरावलोकन केले जाते व त्याचे प्रत्येक सर्वोत्तम चालू अंदाजाबरोबर समायोजन केले जाते.
ग	घटनासापेक्ष दायित्व - भूतकाळातील घटनांमुळे उद्भवणारे असे दायित्व की जे उद्भवले किंवा उद्भवणार नाही हे भविष्यात होऊ शकेल किंवा होऊ शकणार नाही आणि ज्या घटना घडणे किंवा न घडणे यावर कंपनीचे नियंत्रण नसते अशा घटनांवर आधारित आहे, किंवा असे वर्तमान काळातील दायित्व की जे ओळखले गेले नाही कारण सदर दायित्वाची पूर्तता करण्यासाठी रोख बाह्य प्रवाहाची आवश्यकता असण्याची शक्यता नाही. घटनासापेक्ष दायित्व अशा दुर्मिळ बाबतीत उद्भवू शकते की ज्यामध्ये सदर दायित्व विश्वासाह पद्धतीने मोजता येत नाही. कंपनी घटनासापेक्ष दायित्व ओळखत नाही. परंतु अशा दायित्वाचे अस्तित्व वित्तीय विवरणात प्रकट करते.
ह	रोख आणि रोख समतुल्य - ताळेबंदातील रोख आणि रोख समतुल्य म्हणजे बँकेत रोख रक्कम आणि तीन महिने किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधीच्या मूळ मुदतीच्या अल्प मुदतीच्या ठेवी. त्या मूल्यातील बदलांच्या क्षुल्लक जोखमीच्या अधीन असतात.
आय	विभाग अहवाल - वर्चस्वी / अधिभोगी स्रोत, धोके व व परतावे यांचे स्वरूप यांच्या आधारे कंपनी प्राथमिक विभाग ओळखते. ज्या विभागांसाठी वेगळी वित्तीय माहिती उपलब्ध आहे आणि ज्या विभागांसाठी कार्यकारी व्यवस्थापन नियमितपणे कार्यचालन नफा तोटा यांचा हिशेब करते अशा विभागांना कार्यकारी विभाग म्हणतात. विभागीय अहवालासाठी अवलंबली जाणारी धोरणे ही कंपनीच्या लेखा धोरणांशी सुसंगत असतात. विभागीय उत्पन्न, विभागीय खर्च, विभागीय मालमत्ता व विभागीय दायित्व हे त्याच विभागातील कार्यकारी कृतीबरोबरच्या नात्यावर ओळखले जातात. जर कोणतेही उत्पन्न, खर्च, मालमत्ता आणि दायित्व पूर्णपणे कंपनीबरोबर ओळखता येत असतील आणि जर विभागांना आबंटित करता येत नसतील तर सदर उत्पन्न / खर्च / मालमत्ता / दायित्व हे आबंटित न केलेल्या उत्पन्न / खर्च / मालमत्ता / दायित्व यामध्ये समाविष्ट केले जातात.
जे	मूर्त आणि अमूर्त मालमत्तेची मूल्यहानी - कंपनी प्रत्येक अहवाल तारखेला मालमत्तेचे मूल्य कमी झाले आहे (impaired) असे दर्शवणारे काही संकेत आहेत का, हे तपासते. असे कोणतेही संकेत आढळल्यास किंवा मालमत्तेची वार्षिक तपासणी आवश्यक असल्यास, कंपनी मालमत्तेची वसूल करण्यायोग्य रक्कम काढते. मालमत्तेची वसूल करण्यायोग्य रक्कम म्हणजे मालमत्तेची 'निव्वळ विक्री किंमत' किंवा 'उपयोग मूल्य' यापैकी जे जास्त असेल ती असते. एखाद्या मालमत्तेची वसूल करण्यायोग्य रक्कम सामान्यतः एकाच मालमत्तेसाठी काढली जाते, पण जर मालमत्ता स्वतःहून स्वतंत्र रोख प्रवाह निर्माण करत नसेल, तर ती इतर मालमत्तांच्या गटासोबत एकत्रित केली जाते; ही रक्कम मालमत्तेचे विक्री मूल्य (आणि तिच्या वापरामुळे

मिळणारे भविष्यकालीन उत्पन्न यापैकी जे जास्त असेल ती असते. जेव्हा मालमत्तेची वहन रक्कम तिच्या वसूल करण्यायोग्य रकमेपेक्षा जास्त होते, तेव्हा मालमत्तेला 'क्षीण' (Impaired) मानली जाते आणि तिची किंमत तिच्या वसूल करण्यायोग्य रकमेइतकी कमी केली जाते, ज्यामुळे तोटा (Impairment Loss) होतो. उपयोग मूल्य ठरवताना, भविष्यातील अंदाजित रोख प्रवाह त्यांच्या सध्याच्या मूल्यात आणले जातात आणि हे करताना मालमत्तेशी संबंधित जोखीम व पैशाच्या वेळेचे मूल्य विचारात घेऊन, कर-पूर्व सूट दर वापरला जातो. निव्वळ विक्री किंमत निश्चित करताना उपलब्ध असल्यास अलीकडील बाजारातील व्यवहार विचारात घेतले जातात. जर असे कोणतेही व्यवहार ओळखता आले नाहीत, तर एक योग्य मूल्यांकन मॉडेल वापरले जाते. कंपनी तिच्या मालमत्तेच्या मूल्यहानीच्या हिशोबासाठी तपशीलवार अर्थसंकल्प आणि अंदाजपत्रक वापरते, जी कंपनीच्या प्रत्येक रोख निर्माण करणाऱ्या युनिटसाठी स्वतंत्रपणे तयार केली जातात, ज्यांना वैयक्तिक मालमत्ता वाटून दिल्या जातात. हे अंदाजपत्रक आणि पूर्वानुमान (forecast) सामान्यतः पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी केले जातात. त्याहून अधिक कालावधीसाठी, पाच वर्षांनंतरच्या भविष्यातील रोख प्रवाहांचा अंदाज घेण्यासाठी दीर्घकालीन विकास दर काढला जातो आणि लागू केला जातो.

चालू असलेल्या कार्यामधील मालमत्तेच्या मूल्यामध्ये घट, ज्यात माल साठ्याचाही समावेश आहे, नफा-तोट्याच्या खात्यात नोंदवला जातो, परंतु जर मालमत्ता आधीच पुनर्मूल्यांकित केली असेल आणि ती वाढ (Revaluation Surplus) पुनर्मूल्यांकन राखीव निधी (रिव्हॅल्युएशन रिझर्व्ह) मध्ये टाकली असेल, तर त्या मालमत्तेची मूल्यहानी प्रथम त्या पुनर्मूल्यांकन राखीव निधीमधून कमी केली जाते, आणि ती रक्कम पुनर्मूल्यांकन राखीव निधीच्या मर्यादेपर्यंतच वापरली जाते; उरलेली घट नफा-तोट्याच्या खात्यामध्ये जाते.

मूल्यहानी झाल्यानंतर, मालमत्तेच्या सुधारित वहन मूल्यावर तिच्या उर्वरित उपयुक्त आयुष्यापर्यंत घसारा आकारला जातो. प्रत्येक अहवालाच्या तारखेला असे मूल्यांकन केले जाते की पूर्वी मान्यताप्राप्त मालमत्तेचे मूल्यहानी झाल्याचे संकेत आता अस्तित्वात नाहीत किंवा कमी झाले आहेत की नाहीत. जर अशी कोणतीही खूण (indication) असेल, तर कंपनी मालमत्तेची किंवा रोख उत्पन्न करणाऱ्या युनिटची वसूल होण्यायोग्य रक्कम ठरवते. पूर्वी नोंदवलेली मूल्यहानी फक्त तेव्हाच उलटवले जाते, जेव्हा मालमत्तेची वसूल होण्यायोग्य रक्कम ठरवण्यासाठी वापरलेल्या गृहितकांमध्ये शेवटच्या मूल्यहानीच्या नोंदणीनंतर बदल झाला असेल. मूल्यहानी झालेल्या मालमत्ता पुनर्मूल्यांकन करण्याची मर्यादा म्हणजे मालमत्तेची वहन किंमत तिच्या वसूल करण्यायोग्य रकमेपेक्षा जास्त नसावी, तसेच मागील वर्षामध्ये मालमत्तेसाठी कोणताही मूल्यहानी तोटा मानला नसता तर जी वहन किंमत (घसारा वजा करून) निश्चित झाली असती, त्यापेक्षाही जास्त नसावी. मालमत्तेचे पुनर्मूल्यांकन केलेल्या रकमेवर वाहून नेले जात नसल्यास, अशा उलटफेरला नफा आणि तोट्याच्या विवरणपत्रात मान्यता दिली जाते, अशा परिस्थितीत उलटफेर पुनर्मूल्यांकन वाढ म्हणून मानली जाते.

मूर्त स्थिर मालमत्ता -

के

"स्थिर मालमत्ता त्यांच्या मूळ किमतीवर दर्शविल्या जातात, त्यामधून संचित घसारा आणि मालमत्तेच्या मूल्यामध्ये झालेली संभाव्य घट, असल्यास, वजा केली जाते. कोणत्याही मालमत्तेची किंमत निश्चित करताना, केवळ तिच्या खरेदी मूल्याचा समावेश केला जात नाही, तर ती मालमत्ता प्रत्यक्षात वापरण्यायोग्य स्थितीत आणण्यासाठी जे काही इतर थेट संबंधित खर्च झाले असतील, त्या सर्वांचाही

	तिच्या एकूण किमतीमध्ये समावेश केला जातो. खरेदी किंमत निश्चित करताना कोणतेही व्यापारी सूट आणि सवलती वजा केल्या जातात.												
एल	दृश्य स्थिर मालमत्तेवरील घसारा - कंपनी कायदा, २०१३ च्या 'अनुसूची II' मध्ये दिलेल्या उपयुक्त आयुष्यानुसार व्यवस्थापनाने ठरवलेल्या tangible (भौतिक) स्थिर मालमत्तेवरील घसारा सरळ रेषीय पद्धतीने मोजला जातो. व्यवस्थापनाने ठरवलेले मालमत्तेचे उपयुक्त आयुष्य आणि अनुसूची II मध्ये दिलेले उपयुक्त आयुष्य हे दोन्ही समान (coincide) आहेत. कंपनीने त्यांच्या स्थिर मालमत्तेवर घसारा आकारण्यासाठी खालील दर वापरले आहेत. <table border="1"> <tr> <td>दृश्य मालमत्ता</td><td>उपयुक्त आयुष्य</td></tr> <tr> <td>संयंत्र आणि उपकरणे</td><td>१५ वर्षे</td></tr> <tr> <td>फर्निचर आणि फिक्स्चर</td><td>१० वर्षे</td></tr> <tr> <td>वाहने</td><td>८ वर्षे</td></tr> <tr> <td>कार्यालयीन उपकरणे</td><td>५ वर्षे</td></tr> <tr> <td>संगणक</td><td>३ वर्षे</td></tr> </table>	दृश्य मालमत्ता	उपयुक्त आयुष्य	संयंत्र आणि उपकरणे	१५ वर्षे	फर्निचर आणि फिक्स्चर	१० वर्षे	वाहने	८ वर्षे	कार्यालयीन उपकरणे	५ वर्षे	संगणक	३ वर्षे
दृश्य मालमत्ता	उपयुक्त आयुष्य												
संयंत्र आणि उपकरणे	१५ वर्षे												
फर्निचर आणि फिक्स्चर	१० वर्षे												
वाहने	८ वर्षे												
कार्यालयीन उपकरणे	५ वर्षे												
संगणक	३ वर्षे												
एम	अदृश्य मालमत्ता आणि परिशोधन - अमूर्त मालमत्ता फक्त तेव्हाच नोंदवल्या जातात, जेव्हा त्या मालमत्तेमुळे कंपनीला भविष्यात आर्थिक फायदा मिळण्याची शक्यता असते आणि त्या मालमत्तेची किंमत विश्वसनीयपणे मोजता येते. अदृश्य मालमत्ता मूळ किमतीतून संचित परिशोधन आणि मूल्यहानीचा तोटा, असल्यास, वजा करून दर्शविल्या जातात. व्यवस्थापनाने अंदाजित केलेल्या ३ वर्षांच्या उपयुक्त आयुष्यावर संगणक सॉफ्टवेअरचे परिशोधन केले जाते.												
एन	रोख प्रवाह विवरण - अप्रत्यक्ष पद्धत' वापरून रोख प्रवाह सादर करताना, करपूर्व नफ्यातून रोख नसलेल्या व्यवहार (उदा. घसारा) आणि चालू मालमत्ता दायित्वांमधील बदल (उदा. पावत्या / देयके) समायोजित केले जातात, जेणेकरून निव्वळ रोख प्रवाह समजतो. कंपनीचे संचालन, गुंतवणूक आणि वित्तपुरवठा या क्रियाकलापांमधून होणारा रोख प्रवाह उपलब्ध माहितीच्या आधारावर वेगळा करण्यात आला आहे.												

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ४. भाग भांडवल

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
भाग भांडवल	-	-
अधिकृत भांडवल:	-	-
२,५०,००,००० (मागील वर्षी २,५०,००,०००) प्रत्येकी रु. १०/- मूल्याचे समभाग	२५,००,००,०००	२५,००,००,०००
जारी केलेले, अभिदत्त आणि पूर्णपणे भरलेले	-	-
१,००,००,००० (मागील वर्षी १,००,००,०००) प्रत्येकी रु. १०/- मूल्याचे समभाग	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००
	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००

अ) अहवाल कालावधीच्या सुरुवातीला आणि शेवटी थकित असलेल्या भागांचा ताळमेळ -

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी		दिनांक ३१ मार्च, २०१८ रोजी	
	भागांची संख्या	रक्कम (रुपये)	भागांची संख्या	रक्कम (रुपये)
अहवाल कालावधीच्या सुरुवातीला आणि शेवटी थकित असलेले भाग	१,००,००,०००	१०,००,००,०००	१,००,००,०००	१०,००,००,०००

ब) भागाशी संबंधित / जोडलेले अधिकार, प्राधान्ये आणि निर्बंध -

कंपनीकडे प्रत्येकी रु. १०/- मूल्याच्या समभागाची एक श्रेणी आहे. समभागाचा प्रत्येक समभागधारक प्रत्येक भागासाठी एक मत देण्यास पात्र आहे.

संचालक मंडळाने प्रस्तावित केलेला लाभांश, असल्यास, अंतरिम लाभांश वगळता पुढील वार्षिक सर्वसाधारण सभेत भागधारकांच्या मंजूरीच्या अधीन आहे.

अवसायनाच्या बाबतीत, समभागधारकांना कंपनीच्या उर्वरित मालमत्ता त्यांच्या समभागांच्या प्रमाणात सर्व प्राधान्य रकमेच्या वाटपानंतर मिळण्यास पात्र असतात.

क) ५% पेक्षा अधिक समभाग असलेल्या प्रत्येक समभागधारकाच्या समभागांचा तपशील :

तपशील	दि.३१ मार्च, २०१९ रोजी		दि.३१ मार्च, २०१८ रोजी	
	भागांची संख्या	त्या श्रेणीतील भागातील धारणाची टक्केवारी	भागांची संख्या	त्या श्रेणीतील भागातील धारणाची टक्केवारी
महाराष्ट्र शासन	१,००,००,०००	१००%	१,००,००,०००	१००%

कंपनीच्या नोंदीनुसार तिच्या समभागधारकांच्या / सदस्यांचे नोंदणी अभिलेख आणि भागधारकांकडून लाभदायक हितसंबंधांबद्दल मिळालेल्या इतर घोषणांसह वरील समभाग धारण भागांची कायदेशीर आणि फायदेशीर मालकी दोन्हीचे प्रतिनिधित्व करतात.

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ५. राखीव आणि अधिशेष

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
नफा आणि तोटा विवरणपत्रातील अधिशेष	-	-
शेवटच्या वित्तीय विवरणांनुसार शिल्लक	३०,०२,२५,१६२	१,३०,८७,८८९
अधिक: वर्षाकरिता नफा	३०,०२,८३,२०१	२८,७१,३७,२७२
नफा आणि तोटा विवरणपत्रातील निव्वळ अधिशेष	६०,०५,०८,३६३	३०,०२,२५,१६२

टिप्पणी ६. दीर्घ मुदतीची कर्जे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
सेतू महाराष्ट्र यांच्याकडून असुरक्षित कर्ज (खालील टिप्पणी पहा)	२१,४७,३३०	२१,४७,३३०
	२१,४७,३३०	२१,४७,३३०

टिप्पणी -

परतफेडीच्या अटी निश्चित नाहीत. माहिती तंत्रज्ञान विभागाने जारी केलेल्या दि.०९.०८.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार महाआयटीला दैनंदिन खर्चासाठी सेतू महाराष्ट्रकडून कर्ज स्वीकारण्याची परवानगी आहे.

टिप्पणी ७. तरतुदी

(रक्कम रुपयात)

तपशील	अल्प मुदत	
	दि.३१ मार्च, २०१९ रोजी	दि.३१ मार्च, २०१८ रोजी
कर आकारणीकरिता तरतूद (व्याजासह)	२४,१७,८३,४३६	११,७१,८५,७४२
अन्य तरतूद	८५,६३,३५,३३३	१०,०३,२८,८८२
	१,०९,८१,१८,७६९	२१,७५,१४,६२४

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ८. व्यापारी देणी आणि अन्य चालू दायित्वे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
व्यापारी देणी	-	-
(अ) सूक्ष्म उद्योग आणि लघु उद्योगांच्या एकूण थकित रकमा	-	-
(ब) सूक्ष्म उद्योग आणि लघु उद्योगा यांच्याव्यतिरिक्त इतर धनकांच्या एकूण थकित रकमा	८३,६१,०५,७५०	१,२४,६१,६६,८७१
एकूण	८३,६१,०५,७५०	१,२४,६१,६६,८७१
अन्य चालू दायित्वे		
ग्राहकांकडून मिळालेल्या अग्रिम रकमा	८,२८,२९,५०,४८०	२,५६,११,०९,००८
फिनटेक लाभार्थी अनुदान	२१,९६,५४,६९०	-
कर्जासाठी धनको	४,२२,०३,२५६	१९,८३,२५२
अन्य दायित्वे (ग्राहकांना सवलत, वैधानिक देणी इत्यादींचा समावेश आहे)	१,०५,४२,६२,६६५	६५,६६,३८,०७३
	९,५९,९०,७१,०९१	३,२१,९७,३०,३३३
एकूण	१०,४३,५१,७६,८४१	४,४६,५८,९७,२०४

टिप्पणी -

कंपनीला "पुरवठादारांकडून" "सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास कायदा, २००६" अंतर्गत त्यांच्या स्थितीबद्दल कोणतीही सूचना मिळालेली नाही आणि त्यामुळे वर्षाच्या अखेरीस भरणा न केलेल्या रकमेबाबत आणि सदर कायद्याअंतर्गत आवश्यकतेनुसार भरणा केलेले / देय व्याज याबद्दल कोणतीही माहिती देण्यात आलेली नाही.

टिप्पणी ९. कर्जे आणि अग्रिमे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	अल्प मुदत	
	दि.३१ मार्च, २०१९ रोजी	दि.३१ मार्च, २०१८ रोजी
रोख किंवा वस्तू स्वरूपात वसूल करण्यायोग्य अग्रिम रक्कम (ग्राहकांकडून मोबिलायझेशन अग्रिम समाविष्ट आहे)	४,९५,३८,३६,१६७	१९,११,७०,२३६
अन्य कर्जे आणि अग्रिमे		
असुरक्षित, चांगले मानलेले		
कर्मचाऱ्यांना कर्ज	२,५२,३३७	-
डीबीटी लाभार्थी अनुदान	३,८०,८६,१८२	-
डीबीटीशी संबंधित पीएफएमएस बँक शिल्लक	३,७४,०१,९०,६०८	

लाभार्थ्यांना देय अनुदान	- ३,७०,२१,०४,४२६		
टिप्पणी:	३,८०,८६,१८२		
डीबीटी लाभार्थी अनुदानांमध्ये पीएफएमएस खात्याशी संबंधित शिल्लक आणि देय अनुदानांचा समावेश आहे.			
	४,९९,६७,१५,५६१	१९,११,७०,२३६	

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १०. व्यापारी येणी

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
असुरक्षित		
- देय तारखेपासून सहा महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी थकबाकीदार		
- चांगले मानलेले	२४,१०,५८,७६६	८,४७,९६,२२९
अन्य धनको		
- चांगले मानलेले	२९,१०,२९,४१९	१,५८,८३,५६,२७९
एकूण	५३,२०,८८,१८४	१,६७,३१,५२,५०८

टिप्पणी ११. रोख आणि बँक शिल्लक

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
रोख आणि रोखसम		
बँकेतील शिल्लक		
बचत खात्यामध्ये	४,६३,२८,८४,७४८	३,०३,५०,२६,९८३
तीन महिन्यांपेक्षा कमी कालावधीच्या मूळ परिपक्वता असलेल्या ठेवी	-	-
हातातील रोख रक्कम	६,६५९	१,०३,९३८
एकूण	४,६३,२८,९१,४०७	३,०३,५१,३०,९२१

टिप्पणी १२. अन्य चालू मालमत्ता

(रक्कम रुपयात)

तपशील	चालू नसलेल्या		चालू	
	दि.३१ मार्च, २०१९ रोजी	दि.३१ मार्च, २०१८ रोजी	दि.३१ मार्च, २०१९ रोजी	दि.३१ मार्च, २०१८ रोजी
कंपनी स्थापनेचा खर्च	५,३२,३९३	१०,७३,२२४	५,७४,३८९	५,७४,३८९
देयक न केलेले उत्पन्न			२,०६,४७,८५,२३०	१६,९०,६५,९२८
प्रदत्त खर्च			३,६८,१२२	१,६९,४७०
बँक ठेवीवरील उपार्जित व्याज			६०,९०,०३४	१,३८,०४,०५१
एकूण	५,३२,३९३	१०,७३,२२४	२,०७,१८,१७,७७५	१८,३६,१३,८३८

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
स्थगित कर मालमत्ता / (दायित्व) (निव्वळ)		
स्थगित कर दायित्वे यासंदर्भात:		
स्थिर मालमत्ता: कर घसारा (tax depreciation) आणि आर्थिक अहवालासाठी आकारलेल्या घसारा/अमॉर्टायझेशनमधील फरकाचा परिणाम	१,०९,१०५	-
स्थगित कर मालमत्ता यासंदर्भात:		
इतर	-	१६,४३,५९४
स्थगित कर मालमत्ता (निव्वळ) (दायित्व) /	१,०९,१०५	१६,४३,५९४

टिप्पणी १३. मालमत्ता, संयंत्रे आणि उपकरणे

तपशील	मूर्त मालमत्ता				अमूर्त मालमत्ता	
	फर्निचर आणि फिक्स्चर	कार्यालयीन उपकरणे	संगणक	एकूण	कॉम्प्युटर सॉफ्टवेअर	एकूण
परिव्यय						
दिनांक १ एप्रिल २०१८ रोजी	-	-	-	-	-	-
भर	७०,२४६	२,८७,९५०	२०,१६,९७९	२३,७५,१७५	५४,०००	२४,२९,१७५
विलेहवाट	-	-	-	-	-	-
दि. ३१ मार्च, २०१९ रोजी	७०,२४६	२,८७,९५०	२०,१६,९७९	२३,७५,१७५	५४,०००	२४,२९,१७५
घसारा / परिशोधन						
दिनांक १ एप्रिल २०१८ रोजी	-	-	-	-	-	-
वर्षासाठी शुल्क	३,८२९	२५,०१७	३,७४,२४४	४,०३,०९०	१०,९९७	४,१४,०८७
विलेहवाट	-	-	-	-	-	-
दि. ३१ मार्च, २०१९ रोजी	३,८२९	२५,०१७	३,७४,२४४	४,०३,०९०	१०,९९७	४,१४,०८७
निव्वळ गट						
दि. ३१ मार्च, २०१८ रोजी	-	-	-	-	-	-
दि. ३१ मार्च, २०१९ रोजी	६६,४१७	२,६२,९३३	१६,४२,७३५	१९,७२,०८५	४३,००३	२०,१५,०८८

टिप्पणी १४. कार्यचालनातून महसूल

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
उत्पादनांची विक्री	४१,९९,५४२	७३,१८,४८,८९९
सेवांची विक्री	६२,८८,२८,४२९	२८,५२,९७,७१२
प्रकल्प उत्पन्न	२,७१,४१,२१,८४५	२,६९,७८,५८,४७९
एकूण	३,३४,७१,४९,८१५	३,७१,५०,०५,०८९

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १५. अन्य उत्पन्न

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
बँक बचत खात्यांवरील आणि बँकेतील ठेवींवरील व्याज	२९,१४,६३,०००	९,३५,१३,९५५
संकीर्ण उत्पन्न	३८,७९२	२७,२९,०७५
एकूण	२९,१५,०१,७९२	९,६२,४३,०३०

टिप्पणी १६. कर्मचारी लाभ खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
वेतन आणि बोनस	१,४७,००,७०८	-
कर्मचारी कल्याण खर्च	७७,८३०	-
एकूण	१,४७,७८,५३८	-

टिप्पणी १७. वित्तीय परिव्यय

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
वैधानिक देणी विलंबाने भरण्यावरील व्याज	२१,२४,८९९	५,१८,३५,११७
एकूण	२१,२४,८९९	५,१८,३५,११७

टिप्पणी १८. अन्य खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
चालू खर्च		
मनुष्यबळ खरेदी	५७,१४,०६,९५६	२५,८५,२१,५५३

प्रकल्प खर्च	२,४७,४५,४७,९४९	२,३८,०४,९३,८२०
फिनटेक खर्च	३,४०,३४,०९७	-
संकीर्ण खर्च		
जाहिरात खर्च आणि विक्री प्रमोशन खर्च	२६,५४,९९९	२०,०६,२००
बँक शुल्क	९४,२८७	२,०४८
कायदेशीर आणि व्यावसायिक शुल्क	९,२४,०३,९९६	३,२९,०३,९२९
छपाई आणि स्टेशनरी	८,४४,६२६	४०,९२४
प्रवास खर्च	७,२७,३४५	२२,३९७
निर्लेखित केलेला प्रारंभिक खर्च	५,४०,८३९	५,४०,८३९
उपयोगिता खर्च	७,९३,३२५	-
भाडे	९,३४,४५,०४९	-
संकीर्ण खर्च	७,९९,९३०	९,४५,५७५
लेखापरीक्षकांना देय (खाली पहा)	८,२५,०००	८,२५,०००
	३,९९,२८,७६,६८६	२,६७,४६,२९,४७७

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १८. अन्य खर्च

(एककम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
लेखापरीक्षकांना देय		
- लेखापरीक्षण शुल्क	५,००,०००	५,००,०००
- कर लेखापरीक्षण शुल्क	२,५०,०००	२,५०,०००
- खिशाबाहेरील (Out of pocket) खर्च	७५,०००	७५,०००
एकूण	८,२५,०००	८,२५,०००

टिप्पणी १९. प्रति भाग मिळकत

(एककम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
वर्षाकरिता नफा (रु.)	३०,०२,८३,२०९	२८,७९,३७,२७९
भारित सरासरी समभाग संख्या	९,००,००,०००	९,००,००,०००
प्रति भाग मिळकत - मूलभूत आणि विरलीकृत (रु.)	३०.०३	२८.७९
समभागाचे दर्शनी मूल्य (रु.)	९०	९०

टिप्पणी २०. लेखा मानक १८, “संबंधित पक्षकार प्रकटीकरण” अंतर्गत आवश्यकतेनुसार संबंधित पक्षकारांची प्रकटीकरणे खाली दिली आहेत -

कंपनी पूर्णपणे महाराष्ट्र शासनाच्या मालकीची कंपनी असल्याने, व्यवस्थापनाचे मत आहे की संबंधित पक्षकार व्यवहार कंपनीला लागू होत नाहीत.

टिप्पणी २१. घटनासापेक्ष दायित्वे (ज्या मर्यादेसाठी तरतूद केलेली नाही)

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च, २०१९	दिनांक ३१ मार्च, २०१८
डीबीटी पोर्टलच्या संदर्भात केलेल्या कामाकरिता मे. इनोवेव्ह आयटी इन्फ्रास्ट्रक्चर्स लिमिटेडने जो दावा केला आहे, त्या संदर्भात कोणतेही कायदेशीर प्रकरण दाखल केलेले नाही.	११,९७,७१,७७०	११,९७,७१,७७०

टिप्पणी २२. कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (सीएसआर)

"कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १३५ नुसार, कंपनीने वर्षभरात आणि मागील वित्तीय वर्षात सीएसआर उपक्रमांसाठी कोणतीही रक्कम खर्च केलेली नाही.

तपशील
विभागीय माहिती

कंपनीने व्यवसाय विभागांना तिचा प्राथमिक विभाग म्हणून ओळखले आहे. व्यवसाय विभाग प्रामुख्याने हार्डवेअर विक्री, मनुष्यबळ पुरवठा आणि प्रकल्प विक्री हे आहेत. विभागांना थेट जबाबदार असलेले उत्पन्न आणि खर्च प्रत्येक अहवालयोग्य विभागांतर्गत नोंदवले जातात. प्रत्येक अहवालयोग्य विभागाला थेट ओळखता न येणारे खर्च विभागाच्या संबंधित महसूल आणि मनुष्यबळ प्रयत्नांच्या आधारावर वाटप केले जातात. विभागांना जबाबदार असलेले किंवा वाटप करण्यायोग्य नसलेले इतर सर्व खर्च वाटप करण्यायोग्य नसलेले खर्च म्हणून प्रकट केले आहेत. विभागांना थेट जबाबदार असलेले किंवा वाटप करण्यायोग्य नसलेल्या मालमत्ता आणि दायित्वे प्रत्येक अहवालयोग्य विभागांतर्गत प्रकट केली जातात. इतर सर्व मालमत्ता आणि दायित्वे वाटप करण्यायोग्य नसलेले म्हणून प्रकट केले जातात. विभागांमध्ये परस्पर बदलल्या जाणाऱ्या अचल मालमत्ता प्राथमिक आणि दुय्यम विभागांत वाटप केल्या जात नाहीत.

तपशील	दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी				
	व्यवसाय विभाग				एकूण
	हार्डवेअर विक्री	मनुष्यबळ पुरवठा	प्रकल्प विक्री	फिनटेक	
	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात
महसूल	४१,९९,५४२	६२,८८,२८,४२९	२,७१,४१,२१,८४५	-	३,३४,७१,४९,८१५
विभागांमधील महसूल	(७३,१८,४८,८९९)	(२८,५२,९७,७१२)	(२,६९,७८,५८,४७९)	०	(३,७१,५०,०५,०८९)
विभागीय परिणाम	४,६१,०८७	५,७४,२१,४७४	२३,९५,७३,९०४	-३,४०,३४,०९७	२६,३४,२२,३६७
	(५,१२,५३,९४०)	(२,६७,७६,१५९)	(३१,७४,४४,६५९)	०	(३९,५४,७४,७५७)
वाटप न करता येणारे खर्च (निव्वळ)					१३,०२,०५,२१७
					(८,७५,२१,२२१)
चालू उत्पन्न	-	-	-		१३,३२,१७,१५०
					(३०,७९,५३,५३६)
अन्य उत्पन्न (निव्वळ)					२९,१५,०१,७९२
					(९,६२,४३,०३०)
करपूर्व नफा					४२,४७,१८,९४२
					(४०,४१,९६,५६६)
कर खर्च					१२,४४,३५,७४१
					(११,७०,५९,२९४)
वर्षासाठी निव्वळ नफा					३०,०२,८३,२०१
					(२८,७१,३७,२७२)

तपशील	दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी				
	व्यवसाय विभाग				एकूण
	हार्डवेअर विक्री	मनुष्यबळ पुरवठा	प्रकल्प विक्री	फिनटेक	
	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात	रक्कम रुपयात
विभागीय मालमत्ता	१,०१,८५,४७९	१९,८३,७८,८१२.८	६,९१,४६,५८,७७०	९,३७,५६४	७,१२,४१,६०,६२७
	(१३,९८,६३,०८०)	(१२,३४,५८,५४३)	(१,६४,०१,२१,३३४)	-	(१,९०,३४,४२,९५७)
वाटप न करता येणारी मालमत्ता					५,११,१८,९९,७८१
					(३,१८,२३,४१,३६१)
एकूण मालमत्ता					१२,२३,६०,६०,४०८
					(५,०८,५७,८४,३९९)
विभागीय दायित्वे	९,९७,६६,१२०	३८,३६,०६,९२५	१०,२४,१०,००,४२३	२२,९२,६७,८७०	१०,९५,३६,४१,३३७
	(१८,५४,८८,२५१)	(५३,००,८८,६२७)	(३,४३,४९,६३,८५३)	-	(४,१५,०५,४०,७३१)
वाटप न करता येणारी मालमत्ता					५८,१९,१०,७०८
					(५३,५०,१८,४२७)
एकूण दायित्वे					११,५३,५५,५२,०४५
					(४,६८,५५,५९,१५९)

टिप्पणी - कंसातील आकडे मागील वर्षाशी संबंधित आहेत.

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी २३. सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास कायदा, २००६ अंतर्गत प्रकटीकरण -

"सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास कायदा, २००६" अंतर्गत परिभाषित केल्याप्रमाणे विक्रेत्यांना देय रकमेचे प्रकटीकरण कंपनीकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीवर आधारित आहे, ज्यानुसार अशा विक्रेत्यांच्या नोंदणीच्या स्थितीबद्दल कंपनीने ताळेबंदाच्या तारखेला दिलेल्या रकमा थकीत आहेत. अशा विक्रेत्यांना विलंब झालेल्या देयकांसाठी कोणत्याही थकीत मुद्दल रकमा / व्याज देय असलेल्या रकमा नाहीत. अशा पुरवठादारांना वर्षभरात किंवा मागील कोणत्याही वर्षासाठी देयक देण्यात कोणताही विलंब झालेला नाही आणि त्यानुसार वर्षभरात केलेल्या किंवा मागील वर्षामधून पुढे आणलेल्या देयकांच्या बाबतीत या संदर्भात कोणतेही व्याज दिले गेले नाही किंवा थकीत व्याज दिले गेले नाही.

टिप्पणी २४. चालू वर्षाच्या वर्गीकरणाशी सुसंगत राहण्यासाठी आवश्यकतेनुसार मागील वर्षाचे आकडे पुनर्वर्गीकृत / पुनर्गठित केले आहेत.

आमचा समदिनांकाचा अहवाल जोडल्याप्रमाणे

मे. एस बी एस के अँड असोसिएट्स

सनदी लेखापालांकरिता

संस्था नोंदणी क्र. १११९५९W

महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादितच्या संचालक

मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने.

सही/-

सीए संजीव शेटी

भागीदार

मे. क्र. ०४५३१८

सही/-

(श्रीनिवास वेंकट रत्न सोंटी)

संचालक

डीन - ०२८६०९०३

सही/-

(अजित भागवतराव पाटील)

व्यवस्थापकीय संचालक

डीन - ०७४६१९६३

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : १६.०९.२०१९

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : १६.०९.२०१९

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : १६.०९.२०१९

आम्हाला फॉलो करा

@MahaIT

@Aaple_Sarkarr

@Aaple_Sarkarr

@Aaple_Sarkarr

@Aaple_Sarkarr

@Aaple_Sarkarr

आपले सरकार

अपीजे हाऊस, तिसरा मजला,
दिनशॉ वाच्छा रोड, के. सी. कॉलेज जवळ,
चर्चगेट, मुंबई, महाराष्ट्र 400020

ई-मेल: editor@mahait.org
संकेतस्थळ: <https://mahait.org>